

RĪGAS PEDAGOĢIJAS UN IZGLĪTĪBAS VADĪBAS AKADĒMIJA

PEDAGOĢIJAS FAKULTĀTE

Pilna laika studijas

Profesionālā bakalaura studiju programma

„Mūzikas skolotājs”

Eva Daudzverde

Alta spēles pedagoģiskās tradīcijas Ventspils mūzikas vidusskolā

Bakalaura darbs

Darba vadītāja: Mg. sc. soc. lektore Laimrota Kriumane

Rīga

2011

Saturs

Ievads	2
Anotācija	5
Annotation.....	6
1. Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas darbības vēsturiskie aspekti.....	7
1.1. Stīgu instrumentu nodaļas izveide un attīstība.....	7
1.2. Stīgu instrumentu nodaļas un alta spēles pedagoģisko tradīciju izveide	20
2. Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles pedagoģisko tradīciju izpēte.....	25
2.1. Alta spēles pedagogu un audzēkņu devums tradīciju izveidē.....	25
2.2. Intervijās un aptaujās iegūto rezultātu analīze.....	39
Secinājumi.....	45
Izmantotās literatūras saraksts.....	47
Izmantoto avotu saraksts.....	48
Pielikumi.....	49

Ievads

Bakalaura darba temata izvēli noteica tas, ka esmu Ventspils mūzikas vidusskolas alta klases absolvente. Ventspils mūzikas vidusskolā mācījos no 2002. līdz 2006. gadam alta spēles klasē pie skolotāja Andra Puziņa. Mācību laikā spēlēju arī Ventspils mūzikas vidusskolas simfoniskajā orķestrī, kura diriģents ir Mārtiņš Bergs. Arī pašlaik, studējot Rīgas Pedagoģijas un Izglītības vadības akadēmijā, turpinās radoša sadarbība ar simfonisko orķestri un diriģentu Mārtiņu Bergu. Mācību laikā Ventspils mūzikas vidusskolā, piedalījos kā klausītāja, un kā aktīva dalībniece dažādos pasākumos, kuri jau bija kļuvuši tradicionāli. Mācību pieredze Ventspils mūzikas vidusskolā bija pozitīva. Esmu pateicīga pedagogam Andrim Puziņam un diriģentam Mārtiņam Bergam par augsti profesionālu un iejūtīgu sadarbību, tāpēc vēlējos izpētīt Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas tradīciju izveidi un attīstību kā pedagoģiskajā, tā arī mākslinieciskajā virzienā.

Pētījuma objekts:

Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas tradīcijas.

Pētījuma priekšmets:

Alta spēles pedagoģiskās tradīcijas.

Bakalaura darba mērķis:

Izpētīt alta spēles tradīcijas Ventspils mūzikas vidusskolā.

Uzdevumi:

1. Izpētīt Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu nodaļas izveides un attīstības vēsturi.
2. Noskaidrot stīgu instrumentu nodaļas un alta spēles pedagoģiskās tradīcijas.
3. Apzināt alta spēles pedagogu un audzēkņu devumu pedagoģisko tradīciju izveidē.
4. Izzināt pedagogu un audzēkņu uzskatus un viņu vērtējumu iedibinātajām alta spēles pedagoģiskajām tradīcijām.

Pētījuma metodes:

1. Teorētiskās - pedagoģiskās, psiholoģiskās, teorētiskās literatūras un citu avotu analīze.
2. Empīriskās - intervijas, aptaujas.

Pētījuma bāze:

Ventspils mūzikas vidusskola.

Darba struktūra:

Bakalaura darbs sastāv no ievada, divām daļām, secinājumiem, izmantotās literatūras un avotu saraksta, pielikumiem.

Pirmajā daļā tiek pētītas Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas tradīciju izveide, pievēršot uzmanību nozīmīgākajiem skolas attīstības posmiem, kā arī pedagogu un audzēkņu devums pedagoģisko un māksliniecisko tradīciju izveidē.

Otrajā daļā tiek analizēts alta spēles pedagogu un audzēkņu devums pedagoģisko tradīciju izveidē un uzturēšanā, kā arī apkopota intervijās un aptaujās iegūtā informācija par pedagoģiskajām tradīcijām.

Pielikumos - attēli un tabulas.

Anotācija

Mana bakalaura darba tēma ir alta spēles pedagoģiskās tradīcijas Ventspils mūzikas vidusskolā. Tā kā esmu absolvējis Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles klasi, tad vēlējos izpētīt alta spēles pedagoģiskās tradīcijas. Mana bakalaura darba pētījuma objekts ir Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas tradīcijas.

Man bija svarīgi izpētīt Andra Puziņa pedagoģisko darbību, un metodes, ko viņš pielieto savā pedagoģiskajā darbībā, strādājot ar saviem alta klases audzēkņiem.

Bakalaura darbs sastāv no ievada, divām daļām, secinājumiem, izmantotās literatūras un avotu saraksta un pielikumiem.

Pirmajā daļā es pētīju Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas tradīciju izveidi, vairāk pievēršot uzmanību nozīmīgākajiem skolas attīstības posmiem, kā arī pedagogu un audzēkņu devumu pedagoģisko un māksliniecisko tradīciju izveidē.

Otrajā daļā es analizēju alta spēles pedagogu un audzēkņu devumu pedagoģisko tradīciju izveidē un uzturēšanā, kā arī veicu interviju ar deviņiem alta klases absolventiem par Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles pedagoģiskajām tradīcijām, un pēc tam apkopāju intervijās un aptaujās iegūto informāciju par pedagoģiskajām tradīcijām.

Bakalaura darba pielikumos ir attēlotas tabulas un apla diagramma, kurā procentuāli tiek parādītas nozīmīgākās Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles pedagoģiskās tradīcijas.

Annotation

My undergraduate work is in Alta theme games pedagogical tradition Ventspils Music School. Since I have graduated from the Ventspils Music School Alta class game, then I wanted to explore the pedagogical tradition of playing alto. My undergraduate work study object is the Ventspils Music School String Instrument Division traditions.

For me, it was important to explore Andra Puziņa teaching activities and techniques that he uses in his teaching activities, working with his viola class students.

Thesis consists of an introduction, two parts, conclusions, bibliography and list of sources and appendices. In the first part I explore the Ventspils Music School string instrument traditions of the creation of chapters, more focus on the major schools of development stages, as well as teachers 'and students' contribution to the teaching and tradition of artistic creation. The second part, I analyzed the game alta teachers and students of the contribution of educational tradition in the development and maintenance, and carried out interviews with nine graduates of the class alta Ventspils Music School alta games educational traditions, and then summarize the interviews and survey-based information about teaching tradition. Bachelor's work in the Annexes is shown in the table and circle diagram, which displays the most significant percentage of Ventspils Secondary Music School alta games pedagogical traditions.

1. Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas darbības vēsturiskie aspekti

1.1. Stīgu instrumentu nodaļas izveide un attīstība

1919. gada rudenī, nepilnu gadu pēc Latvijas Republikas pasludināšanas, Rīgā Jāzepa Vītola vadībā tiek dibināta Latvijas Valsts konservatorija. Šajā vidē dzimst doma par saskaņota mūzikas iestāžu tīkla radīšanu, dibinot Tautas konservatorijas ārpus Rīgas. Tāpēc 20. gadsimta 20.ajos gados lielākajās Latvijas pilsētās radās iespēja mācīties mūziku profesionālu skolotāju vadībā (Māls, 2008).

1926. gada pavasarī pēc Latvijas Valsts konservatorijas absolvēšanas dziedātājs Fricis Puķītis Ventspilī organizē Tautas konservatoriju. F. Puķīša ideju par topošās mācību iestādes izveidi atbalsta Ventspils ģimnāzijas direktors, vēlākais evaņģēliski luterisko draudžu arhibīskaps Teodors Grīnbergs, diriģents Pēteris Zolts un pilsētas galva Fricis Kārklīšs.

Ventspils mūzikas vidusskolas pirmsākums ir 1927. gada rudenī nodibinātā Ventspils Tautas konservatorija. 1927. gada 22. novembra pirmajā pedagoģiskajā sēdē F. Puķītis ziņo, ka Ventspils Tautas konservatorija var sākt darbu ģimnāzijas telpās (Māls, 2008).

Kā norāda L. Sēle, 1928. gada 6. janvārī notika Ventspils Tautas konservatorijas atklāšanas svētki. Viesu vidū bija arī Valsts konservatorijas pārstāvis Jēkabs Kārklīšs, Rīgas Tautas konservatorijas direktors Hermanis Prūsis, kā arī vietējie sabiedriskie darbinieki: T. Grīnbergs, laikraksta „ Ventas Balss ” redaktors, F. Nātriņš, Ventspils apriņķa priekšnieks O. Šmitiņš un daudzi citi. Notika pirmais Tautas konservatorijas pedagogu koncerts.

Valsts konservatorijas audzēkņu un absolventu skaits Ventspilī pieaug. Absolventu vidū ir komponisti, atskaņotājmākslinieki, pedagogi. Ventspils mūzikas vidusskolā darbu uzsāk jauni mācību spēki: vijolnieks Arnolds Kļaviņš, komponists Artūrs Sīlis. Ventspils Tautas konservatorija kļūst par pilsētas gara dzīves rosinātāju, tiek organizēti nozīmīgi koncerti, kur līdzās savējiem muzicē viesi no Rīgas (Māls, 2008).

J. Vītols norāda: „ Pēc manas pārlicības, pirmais uzdevums nav gatavot čempionus. Latvju zemei vajag būt tik muzikāli nobriedušai, lai tā tiktu vispār pielaista starptautiskā cīņā, lai tā drīkstētu savu balsi pacelt pasaules koncertā, netiktu no estrādes noraidīta.” (Vītols, 1988, 270).

Bet 1940. gadā tika izvirzītas jaunas prasības mūzikas izglītībai: divpakāpju mūzikas mācību iestāžu sistēmu (Tautas konservatorija - Valsts konservatorija) nomainīt ar PSRS

ieviesto trīspakāpju sistēmu: bērnu mūzikas skola, mūzikas vidusskola, augstskola. Šis kara laikā iesāktais muzikālās izglītošanas darbs Ventspilī turpinās. 1941. / 1942. mācību gadam tika pieteikušies 120 audzēkņi. To skaitā gan vēlāk zināmie komponisti Aldonis Kalniņš, Alfrēds Tīss, gan dziedoņi Boriss Burikins, Milda Freimane. Notiek arī audzēkņu koncerti, kaut arī ģimnāzijas telpās tika ierīkots kara hospitālis un tāpēc mācībām bija jānotiek pedagogu dzīvokļos. Direktora pienākumus kādu laiku pildīja Milda Vītiņa - Skritule, viņu vēlāk nomainīja Valsts konservatoriju absolvējušais komponists Voldemārs Linde. Kara pēdējās dienās mūzikas pedagogu saimei piepulcējas pianists Viesturs Bišers un viņa māsa Pārsla Bišere. 1944. / 1945. mācību gads bija pēdējais Tautas konservatorijas dzīvē. Tas noslēdzās ar audzēkņu koncertu Ventspils Latviešu biedrības zālē. Atzinīgi vārdi presē tika veltīti labākajiem audzēkņiem un viņu pedagogiem - J. Luksam (vijole), F. Petkēvičam(klavieres), M. Vītiņai - Skritulei (vokāls) (Māls, 2008).

Ar 1945. / 1946. mācību gadu bijusī Tautas konservatorija jau ir Ventspils mūzikas vidusskola, tās darbību tiek finansēta no valsts budžeta. Tiek uzņemti jaunieši ar pamatskolas izglītību, ieviests vispārīzglītojošo priekšmetu cikls, kas atbilst vidusskolas programmām. Pēc vidusskolas absolvēšanas audzēkņi saņem diplomus par vidējo speciālo izglītību, kas dod tiesības strādāt par skolotājiem pamatizglītības iestādēs, bērnu mūzikas skolās un turpināt studijas augstskolā (Māls, 2008).

Līdzās vidusskolai darbojas bērnu mūzikas skola. Tās uzdevums ir sniegt muzikālo pamatizglītību, labākajiem dodot iespēju turpināt izglītību mūzikas vidusskolā. Instrumentālās mūzikas klasēs tiek attīstītas konkrētas instrumenta spēles iemaņas un prasmes, kā arī sniegtas elementārās teorētiskās un mūzikas vēstures zināšanas (Māls, 2008).

Ventspils mūzikas vidusskolā ir arī vokālā un kordiriģentu nodaļa. Mūziķa H. Prūša vadībā jau kopš 1949. gada pirmos mūzikas vidusskolas diplomus saņem kordiriģenti Hilda Cerbaha, Alberts Mauriņš, Aleksandrs Vaļinieks, Smaida Zaķis.

Laikaposmā no 1949. - 1950. mācību gadam skolas direktors ir Jānis Brigzna, kurš izveido savu pedagogu kolektīvu, kuru vidū ir diriģente Vilma Ozoliņa un komponists Teodors Tomsons. Pēc gada viņiem pievienojas pianistes Austrā Birkmane, Vera Circene, mūzikas teorētiķis Ludvigs Kārklis un pianists Dzintars Kļaviņš. Par autoritāti Ventspils mūzikas dzīvē kļūst Elvīra Putniņa, kura pārņem skolas vadību 1952. gadā, bet 1956. gadā izveido pilsētas jauniešu kori, kas dažus gadus vēlāk iegūst nosaukumu „ Līvzeme ” (Māls, 2008).

Mūzikas vidusskolas pedagoģiskajā darbā Elvīra Putniņa (Salmiņa) īpaši rosina audzēkņus tiekties pēc augstākās izglītības iegūšanas.

Pedagogu kolektīvam pievienojas Zigrīda Urga, Dzidra Kļaviņa, Ērika Porniece, Vallija Pļaviņa un Skaidrīte Znotēna.

1959. gadā Elvīra Salmiņa pievēršas pedagoģiskajai un kordiriģentes darbībai un Ventspils mūzikas vidusskolas vadību pārņem muzikologs Dzintars Kļaviņš.

Par pedagogiem kļūst vairāki VMV absolventi, kuri augstāko izglītību, tāpat kā jaunais skolas direktors, iegūst neklātienē: Dzintra Šmideberga, Vaida Ārente, Jānis Gercāns, Uldis Salmiņš, Ksenija Pudiča, Ludmila un Vairis Martinovski, Aina Sooparga un citi. Izglītības iestāžu spektrs ir visai plašs- ne tikai J. Vītola Latvijas Valsts konservatorija, bet arī Maskavas, Ļeņingradas, Tallinas mūzikas augstskolas.

Ventspils mūzikas vidusskola tiek paplašināta, to beidz arvien vairāk talantīgu jauniešu, to vidū ir arī Jānis Erenštreits un Viktors Ņikandrovs. Ventspils mūzikas vidusskolā tiek izveidota mūzikas teorijas nodaļa, dažās specialitātēs izglītību audzēkņi iegūst arī neklātienē apmācībā, tas vairo audzēkņu skaitu (Māls, 2008).

Ventspils mūzikas vidusskola kļūst par metodisko centru sava novada bērnu mūzikas skolām. Darbu Ventspilī uzsāk komponists un pianists Kārlis Tenne, dziedātāja Hermīne Sala, profesionāla pedagoģe, izcils klavieru skaņotājs Aivars Salavs, džeza entuziasts Ziedonis Zaikovskis, akordeona un sitaminstrumentu spēles pasniedzējs Osvalds Lukuts, pianiste Maija Siliņa(Bendorfa), kordiriģents Pēteris Foigts, vijolniece Maruta Done(Arāja), mūzikas teorētiķes Ināra Lesiņa, Ilga Hammere, Vija Guba- Žagata, vijolnieks, kamerorķestra vadītājs Valdis Vanags, akordeonists Viktors Ņikandrovs, klarnetists Andis Adlers un flautists Ēvalds Stapkēvičs (Māls, 2008).

Kā liecina pedagogu un audzēkņu atmiņas, skolas pedagogu un audzēkņu starpā valda draudzīgas un lietišķas attiecības gan kopīgās darbadienās, gan dzīvespriecīgi un asprātīgi organizētajos svētkos, piemēram, tradicionālās absolventu „ amatu svētku ” svinības. Interesanti tiek svinētas Sieviešu dienas, kurās Ventspils mūzikas skolas vīriešu un zēnu izdoma ir bagātīgu ideju piepildīta. Līdzīgi notiek arī mūzikas vidusskolas Jaungada karnevāli.

1971. gadā Dzintaram Kļaviņam piedāvā darbu Rīgā, par Ventspils mūzikas vidusskolas direktoru kļūst Vairis Martinovskis - dzimis ventspilnieks, Ventspils mūzikas vidusskolas absolvents, teicams pianists, talantīgs improvizētājs (www.vmv.ventspils.lv).

Kļūt par mūzikas vidusskolas direktoru pēc Dz. Kļaviņa nebija tik vienkārši, jo viņš Ventspilī bija autoritāte, spilgta, radoša personība un teicams direktors. Taču arī V. Martinovskis bija enerģisks, darbīgs, komunikabls, un vadīja Ventspils mūzikas vidusskolas dzīvi līdz 2004. gada rudenim. Pateicoties direktoram Vairim Martinovskim, tika labiekārtota

kopmītne. Ar pilsētas Domes atbalstu tika sagādāti jauni, labskanīgi instrumenti. Paplašinājās pedagogu kolektīvs.

Divdesmitā gadsimta septiņdesmitajos un astoņdesmitajos gados pedagogu vidū bija tādi pedagogi kā Ādams un Rita Grīnbergi, Daira un Arimans Štrausi, Andris Puziņš, Gunta Salmiņa (Bauģe), Dzintra Geste, Valentīns Vinokurovs, kā arī Olga Silkina (Isakova), Anita Niedre, Inese Lūsiņa, Ludmila Kasjanova.

Pēc vairākiem darba gadiem Latgalē, Ventspilī atgriežas Vaida un Uldis Salmiņi. Pēc mūzikas vidusskolas absolvēšanas, Ventspilī sāk strādāt trompetists Andris Grigalis, pianiste Daina Salmiņa, muzikologs Valdis Smaļķis, akordeoniste Anita Brauna (Rieksta), pianists Sergejs Somiks, mežradnieks Andis Dūdiņš, klarnetists Arnis Lauriņš un vēsturniece Diāna Ārnesta. Deviņdesmitajos gados Ventspils mūzikas vidusskolā darbu sāk Dina Heidemane, jaunie simfoniskā orķestra diriģenti Grigorijs Ginsburgs un Mārtiņš Bergs, komponiste un ērģelniece Maija Solovjova, kordiriģente Rudīte Tālberga, dziedāšanas skolotājas Māra Ferbere un Solvita Moss. Ventspilī atsāk daru arī Karmena Radovska, Aivars Krancmanis, Edgars Saksons, Jānis Apeinis, Zigrīda Krīgere un Aina Lodziņa (www.vmv.ventspils.lv).

Ventspils mūzikas vidusskolā tiek paplašinātas telpas. Mūzikas vidusskolas nosaukums uz pieciem gadiem tiek nomainīts uz mūzikas koledžu, tad atkal tiek pārkvalificēta par mūzikas vidusskolu.

2002. gada decembrī mūzikas vidusskola un visas programmas tiek akreditētas uz maksimālo termiņu - sešiem gadiem, kas apliecina skolas sakārtotību un profesionalitāti.

2005. gadā par direktoru V. Martinovska vietā kļūst trompetists Andris Grigalis - pedagogs, audzinātājs, dažādu žanru mūziķis, kolektīvu vadītājs, cilvēks ar biznesa darbības pieredzi. Un Ventspils mūzikas vidusskola pilnveidojas tālāk, līdz ar audzēkņu un pedagogu papildināšanos.

Skolas dzīvi atspoguļo vidusskolēnu avīze „ Krāms ” un mūzikas skolas vecākiem veidotā avīze „ Muzikālā acs ” (Sēle, 2008).

Vidusskolā īstenoto programmu skaits papildinās, līdz ar to pieaug arī audzēkņu skaits un sāk darbu jauni pedagogi. No 2005. mācību gada mūzikas skolā, bet no 2006. mācību gada arī mūzikas vidusskolā darbojas estrādes un džeza mūzikas nodaļa, mūzikas skolā tiek atjaunota kora klase. Pedagogu kolektīvs tiek papildināts ar jauniem pedagogiem. Tie ir ģitārists Māris Plūme, sitaminstrumentālisti Kaspars Grigalis un Aleksandrs Jalaņeckis, džeza dziedātāja Inese Bērziņa, basģitārists un kontrabassists Staņislavs Judins, klasiskās ģitāras spēles pasniedzēji Inta Vilne un Šamils Almakajevs, kordiriģenti Jānis Treilībs, Astra

Plostniece un Santa Treilība, dziedāšanas skolotājs, baroka mūzikas entuziasts Ivars Cinkuss, pianiste Anna Dorofejeva un režisore Iveta Ērkšķe.

Tāpat mūzikas vidusskolas kolektīvs tiek papludināts arī ar vispārizglītojošo priekšmetu pasniedzējiem - vecmeistariem, kam pievienojušies arī latviešu valodas skolotāja Evita Līce, angļu valodas skolotāja Vija Jakovļeva, matemātikas skolotāja Simona Pastore un informātikas skolotājs Raitis Roze. Palielinās audzēkņu skaits, kas mācības Ventspils mūzikas vidusskolā apvieno ar studijām augstskolā, vispārizglītojošās skolās, kā arī ar darba pienākumiem (Sēle, 2008).

Katra topošā mūziķa sapnis ir tikšanās ar ieinteresētiem un atsaucīgiem klausītājiem.

Pēdējos gados Ventspils Mūzikas vidusskolas un mūzikas skolas audzēkņi bijuši mīļi gaidīti viesi ne vien pilsētas vispārizglītojošās skolās un bērnudārzos, bet arī bieži koncertējuši Ventspils reģiona mūzikas skolās, Galvenajā bibliotēkā, Livonijas ordeņa pilī, Kultūras centrā, Rakstnieku namā, Ventspils Augstskolā, arī tirdzniecības centrā Tobago un Ventspils vakara vidusskolā.

Par skolas un pilsētas mūzikas dzīves notikumiem jau kopš deviņdesmito gadu beigām tiek rakstīts avīzē „ Krāms ”. Tur tiek atspoguļoti notikumi par Ventspils mūzikas vidusskolas audzēkņu piedzīvojumiem dažādos festivālos un konkursos, par aktualitātēm skolas dzīvē. 2005. gadā tika gūti panākumi, uzvarot laikraksta „ Diena ” rīkotajā skolu avīžu konkursā. Konkursā par labāko valstī tika atzīta Ventspils mūzikas vidusskolas avīzes interneta versija un redaktore Laura Āboliņa tika apbalvota ar braucienu uz Stokholmu. Pilsētas skolu avīžu skatē Krāms atzīts par profesionālāko skolēnu avīzes mēdiju (Sēle, 2008).

Trīs mūzikas vidusskolas pedagogi kļuvuši par pilsētas balvas ieguvējiem. Tie ir vokālās nodaļas runas kultūras skolotāja, Kultūras centra tikšanās kluba „ Autogrāfs ” dibinātāja un vadītāja Aija Bumbiere, čella spēles pedagogs Arimans Štrauss un pilsētas džeza mūzikas veterāns, Ventspils bigbenda vadītājs, saksofonists Ziedonis Zaikovskis (Sēle, 2008).

Žurnāliste Laimdota Sēle norāda, ka mūzikas skolu un mūzikas vidusskolu darbības mērķi atbilst kādreiz paustajiem Jāzepa Vītola uzskatiem par Latvijas skolu ideālu - celt tautas muzikālo kultūru uz īpatnības pamatiem, kas ļautu bērnu talantu sēklai dīgt, augt un zelt, nodrošinot viņiem nevis siltumnīcas apstākļus, bet patiesu un dabīgu vidi (Sēle, 2008).

Latvijas izglītības sistēmā nozīmīga vieta ir mūzikas vidusskolām, kurās jaunieši iegūst profesionālo mūziķa izglītību.

Muzikālās kultūras vispārējā attīstībā ļoti nozīmīga loma ir stīgu instrumentu mākslai. Spoža, sulīga skaņa un lieliskās, nepārspējamās stīgu instrumentu īpašības kalpo par dziļākām komponistiskām iecerēm, kā arī dod plašas iespējas izpildītājmākslinieku daiļradei. Šīs mākslinieciski - izteismīgās īpašības nodrošina viņiem vadošo solo lomu orķestra un kamermūzikā. Stīgu instrumentu rašanās laiku ir grūti noteikt (Чулаки, 1981).

Stīgu instrumentu spēli Ventspilī māca no Tautas konservatorijas dibināšanas laika, no 1928. gada. Pirmais pedagogs - vijolnieks Arnolds Kļaviņš, kas bija Dzintara Kļaviņa tēvs, bija ne tikai labs pedagogs, bet arī aktīvi koncertēja visā Latvijā. Stīgu instrumentu nodaļas pedagogu sastāvs bieži mainījās. Šajā laikā strādāja Alnis Zaķis, Pārsla Bišere un citi. Visilgāk, 40 gadus, mūzikas skolā nostrādājis Johans Lukss, vijoles spēles skolotājs. 15 gadus vijolspēles nodaļā strādājusi Olga Silkina - Isakova.

Muzikālās kultūras vispārējā attīstībā ļoti nozīmīga loma ir stīgu instrumentu mākslai. Spoža, sulīga skaņa un lieliskās, nepārspējamās stīgu instrumentu īpašības kalpo par dziļākām komponistiskām iecerēm, kā arī dod plašas iespējas izpildītājmākslinieku daiļradei. Šīs mākslinieciski - izteismīgās īpašības nodrošina viņiem vadošo solo lomu orķestra un kamermūzikā (Понятовский, 1987).

Liela ieguldījumu pedagoģisko tradīciju izveidē un stīgu instrumentu spēles attīstībā devis ilggadējais nodaļas vadītājs un pedagogs Valdis Vanags. Liela daļa tagadējo nodaļas pedagogu ir viņa bijušie audzēkņi, kas nodrošināja V. Vanaga ieviesto tradīciju pārmantojamību (Māls, 2008).

Izpētot stīgu nodaļas audzēkņu sarakstus, var konstatēt, ka sākot no 1950. gada līdz mūsdienām, nodaļu absolvējuši 67 audzēkņi, daudzi no viņiem tālāk studējuši mūzikas augstskolās, liela daļa veikuši pedagoģisko darbu.

Daudzi stīgu instrumentu nodaļas audzēkņi guvuši panākumus Latvijas Valsts konkursos (Sēle, 2008).

Stīgu instrumentu vidū redzamu vietu ieņem alts. Vēl 19. gs. Vidū vācu komponists Hektors Berliozs, raksturojot altu, izteicies šādi: „ Alts ir tik pat veikls, cik vijole, alta skaņām zemajā reģistrā piemīt savdabīgs sulīgums un krāšņums, augstākās skaņas izceļās ar savu skumīgi - kaislīgo tonējumu, un vispār alta tembris ir dziļas melanholijas pilns, kas jūtami atšķiras no citu stīgu instrumentu tembriem.

Nedaudz citādāku vērtējumu par alta raksturojumu dod A. Hačaturjans pēc 130 gadiem: „ Alts ir ļoti skaists instruments, pēc skanējuma sulīgs, specifisks instruments. Alta skanējumā ir kaut kas sievišķīgs, sākumā - vieglums, liriskums, pievilcība.

Alta loma simfoniskajā orķestrī ir neaizstājama, alts savā vēsturiskajā attīstības procesā orķestra pilnveidošanā kļuva par pilntiesīgu stīgu instrumentu grupas dalībnieku, īpaši sākot no Riharda Vāgnera un Roharda Štrausa daudzu simfonisko un operu skaņdarbiem ārzemju un padomju komponistu vidū, altiem tiek izvirzītas galvenās tēmas, to tembrālais skanējums daudzējādā ziņā nosaka tēlaino epizožu raksturu un faktūras piesātinātību (Понятовский, 1987).

Izmēra ziņā alts ir tikai nedaudz lielāks par vijoli. Lielā izmēra dēļ, kas būtu līdzvērtīgs tā zemajam skanējumam, alts pārstātu būt par rokas instrumentu. Alta diapazona neatbilstība tā izmēram, ietekmē skaņas raksturu ar daudz dobju un rupju skaņas reģistru, kas kopīgs ar vijoli (Чулаки, 1981).

Gan mūzikas vidusskolas, gan mūzikas skolas skolēni apgūst arī ansambļa spēles prasmi, muzicējot kameransambļos, kā arī iegūstot orķestra mākslinieka pieredzi skolas simfoniskajā orķestrī, kuru vada diriģents Mārtiņš Bergs. Muzicēšana Ventspils mūzikas simfoniskajā orķestrī dod iespējas audzēkņiem koncertēt arī ārpus Latvijas valsts robežām (Sēle, 2008).

2003. gadā vijoles, čella, alta un kontrabasa programmā pievienojas arī kokles un ģitāras spēles programma. Tātad, 2008. / 2009. gadā Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas pedagogu vadībā tiek apgūta šādu instrumentu spēle:

- Vijoles
- Čella
- Alta
- Kontrabasa
- Kokles
- Ģitāras spēle

Stīgu instrumentu spēles audzēkņi aktīvi piedalās skolas koncertdzīvē un dažādos konkursos.

Ventspils mūzikas vidusskola un mūzikas skola, pēc žurnālistes Laimdotas Sēles uzskatiem, īsteno J. Vītola norādi, ka „Pirmais skolas uzdevums nav gatavot čempionus.” Šī profesora J. Vītola doma arī ir latviešu mūzikas izglītības sistēmas pamatu pamats. Ir nepārtraukti jāattīstās, jāpilnveidojas, lai sasniegtu labus rezultātus un pilnveidotu sevi un protams, tas prasa laiku un lielu pacietību ” (Sēle, 2008).

Laimdota Sēle norāda, ka 20. gadsimta divdesmitajos gados Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas izveidotā divpakāpju muzikālā sistēma jau līdz 1940. gadam bija pazīstama un atzīta visos valsts novados, arī Ventspilī (Māls, 2008).

Stīgu instrumentu spēles mākslinieciskās un pedagoģiskās tradīcijas kopuši un pilnveidojuši tādi izcili mūziķi un pedagogi kā Milda Vītiņa - Skritule, Jānis Brigzna, Pēteris Zolts, Hermīne Sala, Elvīra Salmiņa, Jānis Gercāns un daudzi citi. Daudzu tradīciju izveide notika Dzintara Kļaviņa darbības laikā no 1959. līdz 1971. gadam: bijusi rosīga koncertdarbība, kurā kopā ar viņiem piedalījās gan skolas absolventi, gan arī pedagogi.

No 2004. gada Ventspils mūzikas vidusskolu vada Andris Grigalis, kurš savā laikā absolvēja šo skolu un pēc konservatorijas beigšanas strādāja par pedagogu trompetes specialitātē. Direktors radoši iedvesmo kolēģus ar interesantām idejām, vienmēr ir sirsnīgs un iejūtīgs. No 2006. gada būtiski skolas darbu un visas pilsētas dzīvi ietekmē simfoniskā orķestra projekti (Māls, 2008).

Dainis Zariņš norāda, ka mūzikas pedagoģijā pieredze un tās empīrisks izvērtējums ir pedagoģiskās darbības neatņemama sastāvdaļa, tāpēc svarīgi ir izpētīt un pārmantot pieredzes bagāto skolotāju atziņas, darba metodes un paņēmienus, kas summējas skolas dzīves tradīcijās. D. Zariņš gan uzsver, ka katram skolotājam ir sava pieredze, kas atšķiras no citu skolotāju pieredzes, tāpēc viena skolotāja metodiskie paņēmieni vislabāk nodrošina praktisko uzdevumu veikšanu. Nereti viena skolotāja atrastie metodiskie paņēmieni var gan ieinteresēt arī citus skolotājus un tad notiek process, ko sauc par pieredzes apmaiņu. Empīriskā ceļā iegūtā pieredze ir saistīta ar konkrētiem apstākļiem: gan ar vidi, skolotāju kolektīvu, skolas un apkārtējās sabiedrības attiecībām, gan arī ar dažādām mācību situācijām. Katram skolotājam ir sava pieredze, kas atšķiras no citu skolotāju pieredzes. Darba gaitā katram skolotājam izveidojas savi metodiskie paņēmieni, kas vislabāk nodrošina praktisko uzdevumu veikšanu. Mācību metodes ietekmē skolotāja temperaments, īpatnības, muzikālās simpātijas vai antipātijas, vispārējā pedagoģiskā un dzīves pieredze. Tādējādi iespējams iepazīt arī skolēnus, to individualitāti, samērojot ar savējo, tad varēs atrast atbilstošos saskarsmes veidus. Nepieciešams veidot paņēmienus un metodes, kas vienādi apmierinātu kā skolēnu, tā arī skolotāju (Zariņš, 2003).

Arī bakalaura darba autore piekrīt D. Zariņa uzskatam par to, ka skolotājam jāatrod individuāla pieeja katram audzēknim, kas vislabāk nodrošinātu audzēkņa praktisko uzdevumu veikšanu un attīstītu viņa individuālās spējas un palīdzētu atrast un izveidot tādas metodes, kas vienlīdz būtu derīgas gan skolēnam, gan arī pedagogam un veicinātu pedagoģiskā darba izaugsmi.

Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogi un audzēkņi norāda, ka visveiksmīgākā sadarbība starp pedagogu un audzēkni rodas tad, ja pedagogs pielāgo katram audzēknim individuālo programmu un strādā, balstoties uz to.

Mūzikas pedagoģijas darbība notiek divās vidēs: sabiedrībā un klasē. Tā ir sabiedriska parādība, un ir saistīta ar sabiedrības dzīvi. Mūzikas pedagoģija nesākas klasē. Mēs nevaram teikt skolēnam, ka līdz šim viņam ar mūzikas pedagoģiju nekādas saskarsmes nav bijis, bet tagad viņš nāks uz skolu un sāks mācīties mūziku. Iespējams, mūziku mācīties viņš tiešām sāks klasē, bet ar mūzikas pedagoģiju ir saskāries jau iepriekš. Mūzika sabiedrībā eksistē nepārtraukti, cilvēki kaut kādā veidā ir saistīti ar to. Lai varētu šai mūzikas sabiedriskās dzīves procesā piedalīties, atbilstošā veida muzikālā darbība ir jāapgūst. Jebkura veida muzikālās darbības apguve ir saistīta ar pedagoģiju (Zariņš, 2003).

Ventspils mūzikas vidusskolas pedagoģu un absolventu viedoklis sakrīt ar D. Zariņa pausto viedokli par to, ka mūzikas pedagoģija attīstās divās vidēs - sabiedrībā un klasē.

Stīgu instrumentu nodaļas audzēkņi 2009. / 2010. mācību gadā.

1. kurss - S. Gabrēna / čells /, D. Immermane / vijole /, M. Klaumane / alts /, J. Kļaviņš / čells /, A. Tinikis / vijole /, E. Rugājs / čells /, U. Vītols / čells /.

2. kurss – P. Suharovs / čells /, G. Celmiņš / čells /, A. Krūmiņš / čells /, U. Lielanse / alts /, M. Lingbērzina / čells /.

3. kurss – I. Ābola / vijole /, E. Odorska / vijole /.

4. kurss – K. Vizulis / vijole /, J. Lērums / čells /, B. Bergmane / vijole /, S. Rožleja / alts /.

Stīgu instrumentu nodaļas audzēkņi 2010. / 2011. mācību gadā.

1. kurss - Ņ. Semjonova / vijole /, J. Jaunbrūna / vijole /, N. Grosbārde / vijole /, R. Goba / vijole /.

2. kurss - S. Gabrēna / čells /, A. Māls / čells /, U. Vītols / čells /, D. Immermane / vijole /, M. Klaumane / alts /, J. Kļaviņš / čells /.

3. kurss - G. Celmiņš / čells /, E. Jaunsulže / čells /, P. Suharovs / čells /, A. Krūmiņš / čells /, U. Lielanse / alts /, U. Lingbērziņa / čells /.

4. kurss – I. Ābola / vijole /, E. Odorska / vijole /.

Izpētot Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas pedagoģu statistiku, no 2009. - 2010. mācību gadam un no 2010. - 2011. mācību gadam. 1. tabulā parādīts, kādi skolotāji strādājuši Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļā 2009. / 2010. mācību gadā.

1. tabula. Stīgu instrumentu nodaļas pedagogi 2009. / 2010. mācību gadā.

Skolas pakāpe	Pedagogi	Instrumenti
Ventspils mūzikas vsk.	Andris Puziņš	Vijole
	Svetlana Staruka	Vijole
	Arimans Štrauss	Čells
	Maija Luiga	Vijole
	Silvija Pēdiņa	Vijole
	Gunda Valdmane	Vijole
	Andris Puziņš	Alts
	Inta Vilne	Ģitāra
	Šamils Almakajevs	Ģitāra

1. tabulā parādīts, kādi stīgu instrumentu pedagogi strādājuši Ventspils mūzikas vidusskolā 2009. / 2010. mācību gadā vijoles, alta, čella un ģitāras klasē.

Visilgāk Ventspils mūzikas vidusskolā no stīgu instrumentu nodaļas pedagogiem strādājis Valdis Vanags - no 1974. līdz 1993. gadam (Aptauja ar Valdi Vanagu).

Pedagoga Valda Vanaga vijoles spēles klasi absolvējuši sekojoši audzēkņi: no 1974. - 1993. gadam: Larisa Krivošeja (1974.), Egita Indriksone (1975.), Vija Ozola (1977.), Silvija Feldmane - Pēdiņa (1979.), Svetlana Akifjeva - Staruka, Daiga Puķīte (1982.), Inga Rbena (1984.), Vineta Iljina, Jānis Laucenieks, Gunda Valdmane (1986.), Zanda Rīvāne, Ieva Surkole - Hermane (1988.), Maija Siliņa (1992.), Evija Standzeniece (1993.).

Viena no Ventspils mūzikas vidusskolas V. Vanaga audzēknēm, Ieva Surkole - Hermane absolvējusi Ventspils mūzikas vidusskolu, turpinājusi izglītoties Rīgas Pedagoģijas un Izglītības vadības akadēmijā. Šobrīd strādā Dundagas mūzikas skolā par vijoles klases skolotāju.

Svetlana Akifjeva - Staruka beigusi Ventspils mūzikas vidusskolu un aizgāja studēt uz Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju. Šobrīd strādā Ventspils mūzikas vidusskolā par

vijoles klases skolotāju, kā arī spēlē Ventspils mūzikas vidusskolas simfoniskajā kamerorķestrī. Arī Silvija Feldmane - Pēdiņa strādā Ventspils mūzikas vidusskolā par vijoles klases skolotāju (Māls, 2008). 2. tabulā parādīts, kādi pedagogi strādājuši Ventspils mūzikas vidusskolā 2010. / 2011. mācību gadā vijoles, alta, čella un ģitāras klasē.

2. tabula. Stīgu instrumentu nodaļas pedagogi 2010. / 2011. mācību gadā.

Skolas pakāpe	Pedagogi	Instrumenti
Ventspils mūzikas vsk.	Andris Puziņš	Vijole
	Svetlana Staruka	Vijole
	Arimans Štrauss	Čells
	Maija Luiga	Vijole
	Silvija Pēdiņa	Vijole
	Gunda Valdmāne	Vijole
	Andris Puziņš	Alts
	Tatjana Koroļenko	Ģitāra
	Harijs Birkenbergs	Ģitāra

Pedagoģiskā darba panākumi atklājas skolotāju un audzēkņu dalībā konkursos, koncertos un meistarklasēs.

Izpētot Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu nodaļas pedagogu sarakstu, jāsecina, ka vienīgais alta spēles pedagogs ir Andris Puziņš. Viņa klases pirmie audzēkņi skolu absolvēja 1985. gadā (*Skat. 2. tab.*).

Pedagoga A. Puziņa alta spēles klasi no 1985. - 2009. gadam absolvējuši 24 audzēkņi: Pēteris Pudiņš (1985.), Dace Širmahere (1989.), Anda Freivalde (1990.), Aldaris Sagžijevs, Anita Salava (1992.), Karīna Mūrmāne (1995.), Ilze Kokina (1998.), Itāna Kalniņa, Lita Spulģīte (1999.), Alise Blūmentāle, Daiga Ģiarta, Aija Linde, Pārsla Šķubure (2002.), Dace Ruperte, Vitālija Ozoliņa (2003.), Ieva Kuplā, Dina Dorofējeva (2004.), Inese Štrausa, Eva Emerberga (2006.), Ieva Koloda, Agnese Demme (2007.), Ieva Trubača (2008.), Santa Rožleja un Laura Zimka (2009.).

Izzinot pedagoga A. Puziņa audzēkņu darbību pēc vidusskolas beigšanas, var konstatēt, ka lielākā daļa turpinājuši profesionālo izglītību alta spēlē. Daudzi no viņiem šobrīd studē dažādās Latvijas augstskolās.

Dace Ruperte, kura absolvējusi skolu 2003. gadā, šobrīd ir pabeigusi Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas akadēmiju pie alta profesora Arigo Štrāla un šobrīd studē maģistrantūrā. Arī Itāna Kalniņa, kura absolvējusi Ventspils mūzikas vidusskolu, pabeigusi Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas augstskolu un arī mācās maģistrantūrā.

Viena no Ventspils mūzikas vidusskolas audzēknēm - pedagoga Andra Puziņa alta klases absolvente Ieva Trubača šobrīd mācās Rīgas Pedagoģijas un Izglītības vadības akadēmijā 4. kursā, kur pilnveido gan savas instrumentspēles prasmes, gan iegūst zināšanas instrumentspēles metodikā, mūzikas pedagoģijā, gan arī apgūst pedagoģiskā darba prasmi praksē.

Divas Ventspils mūzikas vidusskolas absolventes - Vitālija Ozoliņa un Lita Spuļģīte tālāk studē Liepājas pedagoģiskajā akadēmijā.

Aldaris Sagžijevs, Ilze Kokina un Karīna Beržinska - Mūrmane Ventspils mūzikas vidusskolu beiguši pirms 10 gadiem un šobrīd strādā dažādu Latvijas pilsētu mūzikas vidusskolās un augstskolās.

Tātad, varam secināt, ka Ventspils mūzikas vidusskolas alta klases absolventi strādā gan kā mūziķi, gan kā pedagogi, ko var uzskatīt, kā vienu no alta klases noturīgākām tradīcijām.

Bakalaura darba autore uzskata, ka pedagoga Andra Puziņa pedagoģisko darbību labi raksturo V. Ražņikova uzskati par mūzikas pedagoga darbības mērķi: pedagoģiskā procesa centrā ir audzēkņa personība, nevis mūzika, skaņdarbs vai mācību priekšmets, ne arī rūpes par savu personīgo autoritāti vai mūzikas kultūru (Ражников, 2003).

Andra Puziņa pedagoģiskajā darbā spilgti izpaužas arī citas atziņas, kuras pauž V. Ražņikovs: audzēkņa personības attīstību būtiski var ietekmēt tikai tāds pedagogs, kurš pats sevi nepārtraukti pilnveido. Citas pedagoga personības pozīcijas: audzinātājs, vadītājs, autoritārs speciālists, repetitors, repertuāra režisors u. c. audzēkņa attīstību sekmē daļēji, palīdzība ir operatīva, bet ar gadījuma raksturu, bieži nošķir audzināšanu no mācīšanas, tāpēc nesekmē audzēkņu skaņdarbu veidošanos. Princips, saistīts ar diviem faktoriem, un kopumā to var raksturot šādi: mākslinieciskās izglītības satura apguve nozīmē nevis muzikālās ietekmētās skatuviskās reformācijas apguvi un tehnisko prasmju attīstību, bet gan personīgās attieksmes veidošanos pret mākslu, pasauli, citiem un sevi (Ражников, 2003).

Visnepieciešamākā skolotāja personības īpašība ir viņa tikumiskais raksturs (Students, 1998).

„ Audzēkņiem jāierosina ieskats un pārliecība, ka jāmācās pašu zināšanu dēļ, jo zināšanas pašas par sevi ir vērtība ” (Students, 1998).

Arī bakalaura darba autore pauž savu viedokli, ka skolēnam ir jāmācās zināšanu dēļ, jo zināšanās ir vērtība.

Bakalaura darba autore piekrīt J. A. Studenta atziņai par to, ka skolotājs nav tikai audzēkņu, bet arī zināmā mērā visas sabiedrības audzinātājs (Students, 1998, 99).

Izglītības un audzināšanas uzdevums nav cilvēku sagatavot materiālai peļņai un jutekliskām ērtībām, bet an viņu izveidot par personību (Students, 1998, 11).

V. Ražņikovs uzskata, ka sabiedrībā, kura iet demokrātisko attīstības ceļu, mainās arī profesionālās un profesionālās ievirzes mūzikas skolu un vidusskolu principi. Analizējot mūzikas skolu principus, zinātnieks atzīst, ka: „ Skaņdarba satura atklāsme un veiksmīga tā interpretācija ir tikai daļa no muzikāli mākslinieciskās audzēkņa attīstības, jo vairumā gadījumu skaņdarba satura mākslinieciskie risinājumi ir: frāzējums, skanējuma raksturs, tempa un formas mijsakarības ir pedagoga ieteiktas vai pat noteiktas. Audzēkņa personīgā attieksme veidojas tikai patstāvīgā, radošā darbībā, kas nozīmē, nevis prasmī ātri ievērot un prasmīgi izpildīt pedagoga aizrādījumus, bet gan spējā vest dialogu ar pedagogu un skaņdarbu. Tikai tad veidojas personīgā attieksme pret mūziku (Ражников, 2003).

3. tabula. audzēkņu skaits 2009. / 2010. g.

Audzēkņu skaits	Vijoles klasē	Alta klasē	Čella klasē	Ģitāras klasē	Kopā
Mūzikas vsk.	5	3	4	7	19
Mūz. skola	31	-	5	27	63

3. tabulā atēlots audzēkņu skaits 2009. / 2010. mācību gadā mūzikas vidusskolā un mūzikas skolā. Visvairāk audzēkņu mūzikas skolā bijuši vijoles klasē un ģitāras klasē - 27 audzēkņi, bet vismazāk audzēkņu alta klasē. Pavisam kopā no 2009. / 2010. gadā audzēkņu skaits mūzikas skolā sasniedz 63. No tā varam secināt, ka visvairāk audzēkņi vēlas apgūt vijolspēli, ģitārspēli un čella spēli, skat.4. tabulu.

4. tabula. audzēkņu skaits 2010. / 2011. g.

Audzēkņu skaits	Vijoles klasē	Alta klasē	Čella klasē	Ģitāras klasē	Kopā
Mūzikas vsk.	5	2	4	7	18
Mūz. skola	35	-	6	36	77

4. tabulā attēlots audzēkņu skaits 2010. / 2011. mācību gadā mūzikas vidusskolā un mūzikas skolā.

Visvairāk audzēkņu mūzikas skolā ir vijoles klasē - 35 audzēkņi un ģitāras klasē - 36 audzēkņi. Mūzikas vidusskolā visvairāk audzēkņu ir ģitāras, vijoles un čella klasē, bet vismazāk alta klasē.

Pavisam kopā mūzikas vidusskolā ir 18 audzēkņi visās specialitātēs, bet mūzikas skolā 77 audzēkņi visās specialitātēs.

1.2. Stīgu instrumentu nodaļas un alta spēles pedagoģisko tradīciju izveide

Pētot Ventspils mūzikas vidusskolas darbību, var konstatēt, ka tajā dominē divi vienlīdz nozīmīgi virzieni - pedagoģiskais un mākslinieciskais. Ventspils mūzikas vidusskola aicina palīdzēt skolas darbā dažādus speciālistus, kuru vadītās lekcijas būtiski papildina esošo mācību programmu, kā rezultātā tiek paplašinātas pedagogu un audzēkņu profesionālās zināšanas. Notiek dažādas meistarklases instrumentu spēles apguvē. Mūzikas vidusskolas direktors Andris Grigalis norādīja, ka notikušas meistarklases trompetes un vijoles spēlē, arī čella spēlē. Reģiona mūzikas skolu pedagogiem par piedalīšanos maistarklasēs nav jāmaksā un noslēgumā viņi saņem sertifikātu. Ventspilnieki panākuši, ka skolai iedota jauna amata vieta- reģionālo skolu metodiķis, kura pienākumos ir arī dažādu konkursu, kursu un meistarklašu virsvadība. Darbs ir rūpīgi izplānots un viss, kas notiek ārpus obligātās mācību programmas, ir mūzikas vidusskolas direktora Andra Grigaļa atbalstīts un iniciēts (Sproģe, 2008).

Mūzikas vidusskolā regulāri notika Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas profesora Jura Švolkovska meistarklases vijoļspēlē, bet Kurzemes reģiona mūzikas skolu audzēkņus un pedagogus ar jaunākajām mācību metodēm čella spēlē iepazīstināja izcils latviešu čellists Latvijas Mūzikas akadēmijas profesors Māris Villerušs, kurš vadīja arī atklātās mācību stundas. Māra Villeruša sadarbība ar Ventspils mūzikas vidusskolu aizsākusies pirms vairāk kā četrdesmit gadiem: gan kā solists, gan kā diriģents viņš piedalījies kādreiz populārajos vasaras simfoniskās mūzikas koncertos, koncertējis kopā ar Latvijas Filharmonijas klavieru trio. Uz Ventspils Mūzikas vidusskolu slavenais čellists brauc ar prieku, jo šeit par pasniedzēju strādā viņa bijušais students Arimans Štrauss, kura audzēkņi gūst panākumus arī starptautiskā mēroga konkursos. „ Cik varu, es viņam palīdzu gan morāli,

gan zinātniski. Mani priecē, ka Ventspilī ik pa brīdim parādās kāds labs čellists. Tas liecina, ka šeit noris nopietns un radošs darbs, un tas dara prieku,” atklāj profesors. Viņš atzīst, ka dalību meistarklasēs gūst gan audzēkņi, gan pedagogi, gan šo kursu vadītāji: „ Caur saviem audzēkņiem pedagogs saskata arī sava darba kļūdas un dažkārt atklāj kaut ko iepriekš nepamanītu. Līdz ar to viņš kļūst profesionāli stabilāks, ar lielāku pedagoģisko un profesionālo pieredzi ” (Sproģe, 2008).

Meistarklašu vadītāji gūst priekšstatu par to, kā atsevišķās skolās strādā pedagogi, kāds ir audzēkņu līmenis. Profesors Māris Villerušs uzsver, ka bērnu mūzikas skolu uzdevums nav uzstādīt pārāk augstas prasības visiem audzēkņiem, galvenais - iemācīt viņiem iemīlēt mūziku un instrumentu. Citai metodikai jābūt mācot talantīgākos, kuri izvēlas mūziku apgūt profesionāli. Tā apgalvo tie audzēkņi, kuri kādu laiku ir mācījušies ārzemēs.

Ventspils Mūzikas vidusskolas absolventiem ir prieks un gandarījums par to, ka skola nekad nenoveco, it īpaši, ja tajā strādā garā jauni pedagogi. To apliecināja Ventspils mūzikas vidusskolas 80 gadu jubilejas pasākumi (Sproģe, 2008).

Ventspils mūzikas vidusskolas koncertos muzicē skolas audzēkņi, absolventi un pedagogi, gan skolas simfoniskajā orķestrī, kuru vada diriģents Mārtiņš Bergs, gan dažādos kameransambļos, gan arī solo. Kā pastāvīga tradīcija Ventspils mūzikas vidusskolā ir kļuvoši ceturtdienas vakara koncerti. Tajos piedalījās visi stīgu instrumentu nodaļas pedagogu audzēkņi un arī paši pedagogi. Šajos koncertos audzēkņi un skolotāji ieguva pieredzi dažādu mūzikas stilu izpildījumā, no akadēmiskās simfoniskās mūzikas līdz džezam. Muzicēja gan solisti - instrumentālisti, dziedātāji, gan dueti, gan trio, „ Svētdienas kvartets ” un dažādi ansambļi, kas tika izveidoti speciāli šim koncertam (Āboliņa, 2009). Kopējā muzicēšana ir nozīmīga mācību procesa sastāvdaļa. Tā veicina kopības izjūtu, rada pozitīvas emocijas, sniedz koncertēšanas pieredzi.

Tas viss kopumā palīdz veidoties audzēkņu personībai. Skola pēc būtības īsteno J. A. Studenta uzskatus, ka izglītības un audzināšanas pamatuzdevums ir radīt apstākļus personību izveidei (Students, 1998). Arī L.Mūrniece norāda, ka laikmeta izvirzītie muzikālās audzināšanas pamatuzdevumi ir sekmēt garīgo vērtību veidošanos un radīt izpratni par mūzikas funkcionālā satura daudzveidību (Mūrniece, 1998).

Divu gadu laikā Ventspils mūzikas vidusskolā notika dažādi koncerti un konkursi, kuros piedalījās mūzikas vidusskolas audzēkņi un citi atskaņotājmākslinieki un mūziķi. 2008. gadā notika tādi koncerti kā Jauno vokālistu koncerts Livonijas ordeņa pilī, klavieru klases audzēkņu koncerts, simfoniskā orķestra koncerts Ventspils kultūras centrā, kā arī koncerts „ Džeza foajē ” ar talantīgo mākslinieku piedalīšanos.

2009. gadā notika tādi koncerti un konkursi kā Alīdas Vānes Starptautiskais jauno vokālistu konkurss, VMV pedagogu un audzēkņu koncerts, klavieru klases audzēkņu koncerts VMV lielajā zālē, kā arī simfoniskā orķestra koncerts ar kori un solistu piedalīšanos.

Ventspils mūzikas vidusskolas audzēkņi pēdējos gados pulcējuši ventspilniekus uz dažādiem uzvedumiem - vokālās nodaļas audzēkņi un pedagogi gatavojuši Pētera Čaikovska operas „Pīķa dāma” fragmentu un Volfganga Amadeja Mocarta populārāko operu fragmentu iestudējumus. Mocarta jubilejas gadu iezīmēja mūzikas skolas un skolēnu jaunrades nama audzēkņu uzvedums „Tēvs un dēls”, bet pirmsziemassvētku laiks pilsētas skolās pēdējos trīs gadus ir cieši saistīts ar kordiriģentu nodaļas audzēkņu un pedagogu veidotajām izstādēm.

Stīgu instrumentu nodaļas audzēkņi piedalījušies vairākos Kurzemes reģiona konkursos, tādos kā „Veiklie pirkstiņi”, „sol - re - la - mi”, starptautiskajā jauno izpildītāju konkurss „Sigulda 2007”. Tajā piedalījās vijoles un čella klases audzēkņi, no kuriem 2. vietas ieguva Līva Lība - Balacka un Elīna Žakova, bet 3. vietu ieguva Arimana Štrausa čella klases audzēknis Artūrs Krūmiņš. Tāpat konkursā „sol - re - la - mi” 1. vietu ieguva vijoles klases pedagoga Maijas Luigas audzēkne Elīna Žakova, bet 2. vietu ieguva Gutas Valdmanes vijoles klases audzēkne Līva - Lība Balacka, savukārt, 3. vietu Svetlanas Starukas vijoles klases audzēkne Laura Bergere. Starptautiskajā jauno izpildītāju konkursā „Sigulda 2007” atzinības rakstu par veiksmīgu startēšanu konkursā ieguva Arimana Štrausa čella klases audzēknis Artūrs Krūmiņš (Bauģis, 2007).

Līdzās nodarbībām speciālā instrumentspēlē, audzēkņi apgūst prasmi kameransambļa klasē. Orķestra mākslinieka pieredze tiek gūta Ventspils mūzikas vidusskolas simfoniskajā orķestrī (diriģents Mārtiņš Bergs). Ne tikai pagājušajā mācību gadā orķestris koncertēja Vācijas pilsētās.

Mūzikas vidusskolas absolventu vidū ir folkloras pētnieks Vilis Bendorfs, grāmatu un publikāciju autore Laima Mūrniece. Akadēmiskos mūzikas žanus pārstāv Vilnis Šmīdbergs, Līga Liepiņa un Valdis Zilveris, bērniem komponē Indra Balode, popmūzikas un aranžēšanas jomā darbojas Raimonds Tiguls. Latvijas radio „Klasika” raidījumus veido Maruta Rubeze, Māra Šuba, Inga Saksone un Dina Dūdiņa - Kurmiņa. Žurnāla „Mūzikas saule” un Kultūras forumā raksta Armands Znotiņš (Bauģis, 2007).

Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogi lepojas ar saviem absolventiem, kuri ieguvuši atzinību dažādās Latvijas pilsētās.

5. tabula. Pedagoģa Arimana Štrausa čella klases audzēkņu dalība konkursos no 1999. - 2004. gadam (no intervijas ar pedagoģu Arimanu Štrausu)

Konkursa gads, datums	Konkursa nosaukums	Audzēkņa vārds, uzvārds	Iegūtā vieta
1999. gads, 18. aprīlis	Konkurss Nova Nomina Rīgā	Mārcis Kuplais	1. vieta
1999. gads, 9.-12. decembris	Starptautiskais Dombrovska konkurss Rīgā	Juris Stūrmanis Mārcis Kuplais	1. vieta 2. vieta
2000. gads, 12.-16. aprīlis	Starptautiskais Davidova konkurss Kuldīgā	Juris Stūrmanis	2. vieta
2002. gads, 13. aprīlis	Starptautiskais Davidova konkurss Kuldīgā	Mārcis Kuplais	1. vieta
2004. gads, 12.-13. februāris	Stīgu instrumentu nodaļas audzēkņu Valsts konkurss Rīgā	Artūrs Krūmiņš	Atzinības raksts
2004. gads, 12.- 13. februāris	Starptautiskais Davidova konkurss	Pēteris Ozoliņš	1. vieta

Izcilākie Ventspils mūzikas vidusskolas absolventi stīgu instrumentu nodaļā čella spēles pedagoģa Arimana Štrausa audzēkņi, viņi guvuši atzinību pat ārzemēs: Berlīnes Mūzikas augstskolas students Juris Stūrmanis un Bāzeles Mūzikas akadēmijas absolvents Mārcis Kuplais, abi vairākkārtēji starptautisko konkursu laureāti (Māls, 2008).

Daudzi stīgu instrumentu nodaļas audzēkņi guvuši panākumus Latvijas Valsts konkursos. Pašlaik Ventspils mūzikas vidusskolā stīgu instrumentu spēli apgūst neliels audzēkņu skaits, tikai 7 audzēkņi visās specialitātēs, bet tā, kā mūzikas skolā stīgu instrumentu spēli apgūst 55 audzēkņi (28 vijoles, 6 čella un 21 klasiskās ģitāras specialitātē), iespējams nākamajos gados audzēkņu skaits palielināsies.

Izpētot pedagoģa Arimana Štrausa audzēkņu tālākās studiju un darba gaitas, varam konstatēt, ka lielākā daļa no viņiem turpina mūziķu un mūzikas pedagoģu gaitas:

 Rihards Štrauss mācās Latvijas Mūzikas akadēmijas maģistrantūrā. Strādā Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolā.

✚ Mārcis Kuplais mācās Bāzeles Mūzikas akadēmijā pie ievērojamā profesora I.Monigeti.

✚ Juris Stūrmanis 2001., 2002. g. mācījās Berlīnes Hansa Eislera Mūzikas akadēmijā (traģiski gāja bojā 2003. gadā).

✚ Pēteris Ozoliņš Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas 4. kursa students.
Izpētot Ventspils mūzikas vidusskolas māksliniecisko tradīciju izveides un attīstības gaitu, varam secināt:

✚ Pedagoģa Arimana Štrausa čella klases audzēkņiem ir labi panākumi dažādos starptautiskajos konkursos.

✚ Audzēkņi turpina savas studiju gaitas ne tikai Latvijas mūzikas augstskolās, bet arī ārpus Latvijas.

✚ Pedagoģiskais darbs tiek veikts profesionāli un radoši, sadarbojoties pedagogiem ar audzēkņiem.

Izpētot un izanalizējot Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles tradīcijas, var secināt, ka:

1. Ventspils mūzikas vidusskolas tradīcijas veido draudzīgs, mērķtiecīgs, profesionāls skolotāju kolektīvs.
2. Daudzi tagadējie pedagogi ir Ventspils mūzikas vidusskolas absolventi, kas nodrošina pedagoģisko un māksliniecisko tradīciju pārmantojamību.
3. Trešo secinājumu var izteikt D.Zariņa atziņu - mūzikas pedagoģijas procesa centrs ir mākslinieciskā darbība. Lai varētu noritēt sekmīga mūzikas apguve, nepieciešama aktīva muzicēšana, jo mūzikas pedagoģija balstās uz centieniem veidot māksliniecisko muzicēšanu. Lai apgūtu repertuāru, ir nopietni jānodarbojas ar dažādu mākslinieciskā procesa elementu apguvi, vajadzīgs nopietns mācību un mēģinājumu darbs (Zariņš, 2003).

D. Zariņa atziņa spilgti izpaužas Ventspils mūzikas vidusskolā, te mūzikas pedagoģija balstās uz māksliniecisko darbību, kas ir muzicēšanas pamatā, jo labus rezultātus un savas profesionālo izaugsmi instrumentspēlē var veicināt aktīva muzicēšana, kā arī nopietns darbs pie sava mācību repertuāra.

Bakalaura darba autore uzskata, ka muzicēšana ir viens no svarīgākajiem pamatprincipiem.

Tā īstenojas un pilnveidojas tikai darbībā un atspoguļo katra individuālo iekšējo emocionālo pārdzīvojumu.

2. Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles pedagoģisko tradīciju izpēte

2.1. Alta spēles pedagogu un audzēkņu devums tradīciju izveidē

Lai izpētītu alta spēles pedagoģisko tradīciju izveides analīzi Ventspils mūzikas vidusskolā, tika intervēti Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles pedagogs Andris Puziņš, čella klases pedagogs Arimans Štrauss, bijusī mācību daļas vadītāja Ksenija Pudiča, ilggadējais vijoles klases pedagogs Valdis Vanags un Ventspils mūzikas vidusskolas direktors Andris Grialis, kā arī veikta deviņu Ventspils mūzikas vidusskolas alta klases absolventu aptauja.

Pilnīgi pamatoti D. Zariņš norāda, ka mūzikas pedagoģijas process nesākas skolā. Tas sākas aktīvā sabiedriskā vai ģimenes dzīvē. Mūzikas pedagoģijā var novērot objektīvu likumsakarību: ar to, kas apgūts skolā, skolēns cenšas atgriezties atpakaļ sabiedrībā (tas gan notiek tikai tad, ja skolēns savas muzikālās prasmes pilnveido ar interesi. Ja skolēns mūzikas mācības izjūt kā slogu, cenšas no tām atbrīvoties, arī viņa panākumi nebūs sevišķi labi un sava darba rezultātus nebūs vēlēšanās demonstrēt citiem). Arī pedagogam jāņem vērā: ja skolēns ir iemācījies kaut ko nodziedāt vai nospēlēt, viņam jādod iespēja to parādīt, demonstrēt, uzstāties. Tas pats attiecas arī uz mūzikas klausīšanos: pēc nodarbībām klasē skolēniem jādod iespēja klausīties mūziku, kuru viņi tagad var saprast un izjust. Skolēnam jānonāk pie pārliecības, ka tagad viņš mūziku un muzicēšanu izprot labāk nekā pirms skolas (Zariņš, 2003).

Arī absolventu atziņās var vērot sakritību ar D. Zariņa uzskatiem par to, ka skolēniem jādod lielāka iespēja pašrealizēties un attīstīt savas radošās spējas un iemaņas, vairāk jādarbojas praktiski. Tikai tad iespējams veiksmīgs mācību process skolā (Zariņš, 2003).

D. Zariņš uzskata, ka mūzikas skolās darbība tiek virzīta divu mērķu sasniegšanai. Vispirms tā arī ir vispārējā izglītība, kas dod muzikālo pamatizglītību, tikai ar citām metodēm nekā vispārīzglītojošajā skolā - mūzikas mācības balstās uz specialitātes apgūšanu. Pedagoģija arī šajā situācijā ir svarīga, lai pēc iespējas sekmīgāk un racionālāk apgūtu mūzikas mākslinieciskos jautājumus. Mākslinieciskās problēmas tiek iekļautas ne tikai mācību saturā, bet arī mācību darbības formās un metodēs. Citi darbības veidi un citas zinātnes mācību procesā ienāk tieši - caur mūzikas mākslu. Tāpēc arī mūzikas pedagoģijas praksi pieskaita pie mūzikas zinātnēm (Zariņš, 2003).

Mūzikas vidusskolās situācija ir cita, jo audzēkņi pārsvarā muzicē arī ārpus mūzikas vidusskolas, tomēr arī šeit nozīmīga ir D. Zariņa atziņa - lai veidotos pozitīva motivācija mācību darbam, skolēnam jājūt, ka viņa muzikālā darbība sabiedrībai ir vajadzīga. Ļoti svarīgi ir apzināties, ka daļa no mūzikas pedagoģijas mācību motivācijas atrodas ārpus mācību procesa, tātad pretējā darbības zonā. Mūzikas pedagoģijā nepietiek ar to, ka skolēns labi apguvis mācību programmu. Skolotājam audzēknis jāvirza uz to, lai viņš savu sagatavoto programmu varētu labi parādīt, atskaņot apgūtos skaņdarbus, muzicēšanas procesā kā klausītājus iesaistīt arī citus cilvēkus (Zariņš, 2003).

T. Bentley norāda, ka efektīva mācīšanās notiek zonā starp komfortu un patīku (Bentley, 1998).

Audzēknis ir jārosina uz darbību, kas viņā izraisa interesi un patīkšanu. Tādā veidā pedagoģiskais darbs tiek veikts radoši un kvalitatīvi.

Mākslinieciskā darbība kā tradīcija

Meistarklases kā tradīcija Ventpils mūzikas vidusskolā pastāv jau sen, un to ir izveidojuši paši Ventpils mūzikas vidusskolas pedagogi, kā arī meistarklašu vadītāji. Kā jau tika konstatēts iepriekš, absolventi un pedagogi atzīst, ka koncertdarbībai ir būtiska nozīme skolas, audzēkņu un pedagogu dzīvē. Ventpils mūzikas vidusskolā apstiprinās D. Zariņa un citu mūzikas pedagogu uzskati: māksliniecisko un pedagoģisko tradīciju izveide un attīstība savstarpēji cieši mijiedarbojas. Pedagoģiskajā darbībā iegūtie rezultāti atspoguļojas koncertdarbībā, konkursos un festivālos, kas, savukārt, pozitīvi ietekmē mūzikas audzēkņu apguves procesu, jo sniedz audzēkņiem un pedagogiem gandarījumu un prieku par paveikto. Galvenais mūzikas pedagoģijas darbības aspekta nosacījums ir muzikālās un pedagoģiskās darbības vienotība, pedagoģisko un māksliniecisko procesu uzskatot par šīs darbības izpausmes atsevišķiem, bet savstarpēji cieši saistītiem elementiem (Zariņš, 2003).

Gan pedagogu intervijās, gan arī audzēkņu aptaujās ir vērojama mākslinieciskā darbība kā viena no tradīcijām. Tās pamatā ir audzēkņu koncertdarbība, dažādi starptautiskā mēroga konkursi un festivāli, kā arī meistarklases.

Mūzikas izjūta un izpratne pilnveidojas darbībā. Šī pilnveidošanās izpaužas dažādos darbības veidos, kas rada daudzveidīgu skaņu plūsmas raksturu - gan atsevišķu darbības procesu. Dažādi mūzikas veidi izteic dažādus būtiskus cilvēka dzīves apstākļus, tomēr visu plašo dzīves, cilvēka pārdzīvojumu un pasaules uztveres daudzveidību atsoguļo profesionāla muzicēšana (Zariņš, 2009).

Koncertdarbību kā svarīgāko tradīciju uzsver visi absolventi. Arī izpētot Ventpils mūzikas vidusskolas darbību bakalaura darba 1. daļā, tika konstatēts, ka no visiem

aptaujātajiem Ventspils mūzikas vidusskolas absolventiem visi viennozīmīgi uzver koncertu, kas ieņem būtisku vietu un kalpo gan kā pedagoģiskā, gan arī kā mākslinieciskā tradīcija. Ventspils mūzikas vidusskolas bijusī mācību daļas vadītāja Ksenija Pudiča intervijā uzsver, ka viņasprāt, ļoti nozīmīgi ir Ziemassvētku koncerti vecākiem, ka arī ģimeņu muzicēšanas koncerti. To pašu atzīst arī čella pedagogs Arimans Štrauss un alta pedagogs Andris Puziņš.

L. Mūrniece atzīst, ka laikmeta izvirzītie muzikālās audzināšanas pamatuzdevumi ir sekmēt garīgo vērtību veidošanos un radīt izpratni par mūzikas funkcionālā satura daudzveidību (Mūrniece, 1998).

Jau antīkajā pasaulē pati izglītības un audzināšanas ideja - harmoniska cilvēka veidošana - ir saistīta ar māksliniecisko izglītību un audzināšanu, par primāro izvirzot mūziku. Senās Grieķijas filozofu uztverē harmonija, vienalga vai tā būtu sociāla, komiska vai garīga, ir sasniedzama tikai ar mūzikas palīdzību, jo vienīgi tā spēj skart dvēseles vissmalkākās stīgas. Ar īpašu patosu sengrieķu domātāji runā par mūzikas lomu jaunās paaudzes audzināšanā, jo jau no bērnības viedojas nākamā sabiedrības locekļa tikumiskā un pilsoniskā kvalitāte. Mūzika viņu uztverē ir šīs kvalitātes visvarenākais veidotājs.

Mūzikas iedarbība tiek izprasta nevis izolēti, bet dažādu audzināšanas līdzekļu kompleksā - intelektuālā, emocionālā, pilsoniskā, fiziskā.

Arī 20. gadsimta otrajā pusē valda uzskats, ka galvenais muzikālās audzināšanas uzdevums ir nevis mācīt mūziku, bet gan ar mūzikas palīdzību iedarboties uz jaunatni tikumiski, palīdzēt jauniešiem izdzirdēt to, kas ir patiesi vērtīgs un dziļš, audzināt viņos tieksmi pēc skaistā. Būtiska nozīme jaunatnes attieksmē pret mūziku izpratnei par mūzikas daudzveidīgo ietekmi uz cilvēka gara un jūtu pasauli (Mūrniece, 1998).

Mācību metode ir skolotāja un skolēna didaktiskas sadarbības paņēmieni sistēma skolēnu zināšanu un prasmju veidošanai un izziņas spēju attīstīšanai (Zelmenis, 2000).

Garīga pilnība, saturīgums, radošs atklājums raksturo mākslinieciski vērtīgu jeb t. s. nopietno mūziku. Tai piemīt izzinoši vērtējošā funkcija stimulē klausītāju uztveres un domāšanas aktivitāti, prasot no viņa dvēselisku piepūli un sagatavotību. Tieša uztvere nav tas pats, kas izprast mūzikas dziļo satura jēgu, sadzirdēt tās neatkārtojamās mūzikas vērtības. Tā ir vērtīborientēta attieksme pret mūziku, kas veidojama mērķtiecīgas un sistemātiskas muzikālās audzināšanas rezultātā.

Mūzika kalpo arī kā valoda, kā sazināšanas līdzeklis (Харгривз, 2009).

Arī bakalaura darba autore pilnībā piekrīt šim Dž. Hārgrīvza uzskatam par mūzikas kā valodas saziņas līdzekli.

Arī L. Mūrniece labi raksturo šo tēzi, ka ikvienam mūzikas veidam piemīt komunikatīva funkcija kā mūzikas spēja kalpot par mākslinieciska vispārinājuma līdzekli - tā ir saistīta ar mūzikas valodas saprotamību (Mūrniece, 1998).

Mūzika tiešām kalpo kā valodas saziņas līdzeklis un pauž savu ideju visā pasaulē. Tāpēc ir nepieciešama visu mūsdienu mūzikas kultūras attīstības faktoru progresīva, dziļi ieinteresēta un profesionāla līdzdalība šajā procesā. Studējošā jaunatne, tajā skaitā arī tie studenti, kas apgūst mūzikas skolotāja profesiju un arī tie, ka kļūst par masu mediju darbības un koncertdzīves tradīciju veidotājiem, ir viens no šiem faktoriem. Tādēļ mērķtiecīga viņu muzikālā audzināšana kļūst par svarīgu pedagoģisku uzdevumu (Mūrniece, 1998).

Mūzikas audzinošā funkcija izpaužas mūzikas spējā iedarboties uz visām cilvēka garīgās dzīves pusēm - uz viņa prātu, jūtām, gribu un iztēli, tādējādi nosakot personības dvēseliskā, garīgā veseluma veidošanos un ietekmējot personības vērtīborientāciju. Audzināšana saskarsmē ar mākslu, konkrēti ar mūziku, vienmēr ir kompleksa, viengabalaina audzināšana, tajā dažādi audzināšanas darbības veidi ir iekšēji saistīti ar estētisko un tikumisko audzināšanu (Mūrniece, 1998).

Apmācības efektivitāte ir atkarīga no tādiem faktoriem kā motivācija, vērtību sistēma, kas kalpo skolēna centieniem, un kultūras konteksts, kurā notiek apmācība.

Jaunākajās itāļu pedagoģiskajās teorijās tiek atzīmēts, ka mācību procesa būtība - tā ir attieksme starp cilvēkiem (parasti starp skolotāju un skolēnu), kas rodas, saistībā ar noteiktu objektu (piemēram mūziku) lielākā vai mazākā formālā situācijā (piemēram klasē) (Харгривз, 2009).

Bakalaura darba autore piekrīt Dž Hārgrīvza atziņai par to, ka galvenais mūzikas izglītības mērķis ir attīstības spēja uztvert un producēt mūziku (Харгривз, 2009).

Mūzikā ir ļoti nepieciešama izziņas attieksme, ko iespaido interese, kas raksturo skolēna īpašu labvēlību pret to un emocionālu aizrautību. Izziņas attieksme kā noturīga personības īpašība raksturo harmoniski un daudzpusīgi attīstītu personību (Žogla, 1994).

Attieksme kā mācību mērķis un rezultāts ir komplicēta personības pamatīpašība, kas aptver cilvēka intereses, darbības motīvus, vērtības, pārliecību, uzskatus, ideālus. Tās struktūru veido kognitīvais, emocionālais un darbības komponents, kurā apvienojas tikai tā zināšanu daļa, kas tiek pārdzīvota kā personiski nozīmīga (Žogla, 2001, 121).

Personības būtību ne tik daudz iztaisa apdāvinātība kā tikumība. Stipra personība vienmēr pilda pienākumu, klausā sirdsapziņai, dara labu tikai paša labā dēļ un neatsakās no saviem labajiem nolūkiem un pārliecības (Students, 1998).

Jaunu cilvēku spējas un prasme un spējas piedalīties procesos, nostiprina viņu pieredzi (Bentley, 1998).

Autora uzskati sakrīt ar bakalaura darba autores uzskatiem par to, ka veiksmīga mācīšanās notiek tad, ja starp skolotājiem un skolēniem valda draudzīgas attiecības un tādi faktori kā motivācija un vērtību sistēma, kas kalpo par skolēna centieniem labāk un veiksmīgāk apgūt konkrēto mūzikas mācību priekšmetu.

1) galvenie varoņi šajā mijiedarbībā ir skolotājs un skolēns, viņa personības vajadzības un intereses, viņu kompetence un loma šajā procesā.

2) konteksts, kurā attīstās skolotāju un skolēnu savstarpējās attiecības, tātad skolotāju un skolēnu kolektīvs un mācību priekšmets.

3) mērķi, saturs, metodes un vērtību pasākumi, kas eksistē dotajā izglītības sadaļā (Харгривз, 2009).

Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas audzēkņi uzrādīja labus rezultātus Kurzemes mūzikas skolu stīgu instrumentu nodaļas audzēkņu konkursā un guva labas godalgotas vietas. Konkursā labus rezultātus uzrādīja četri Ventspils mūzikas vidusskolas audzēkņi. 2008. gadā koncertbraucienā uz Ulbrokas mūzikas skolu devās 22 audzēkņi un 7 specialitāšu pedagogi, kuru vidū bija stīgu instrumentu nodaļas pedagogi Maija Luiga, Gunda Valdmāne, Svetlana Staruka, Deniss Brauns, Marina Žučkova, Arimans Štrauss un Genādijs Bogdanovs. 2008. gadā Ulbrokas mūzikas skolas audzēkņi un pedagogi bija atbraukuši uz Ventspils mūzikas vidusskolu. Pedagogi ieguldīja daudz darba un spēkus savā pedagoģiskajā darbā, strādājot ar saviem audzēkņiem. Ventspils mūzikas vidusskolai izveidojās laba sadarbība arī ar bērnodārziem - jaunie mūziķi tajos regulāri sniedza koncertus, bet pirmsskolnieki devās iepazīties ar Ventspils mūzikas skolu. Tādēļ bieži mūzikas skolā viesojās bērnodārza „ Rūķītis ” audzēkņi. Līdzīga sadarbība veidojās arī ar vispārizglītojošajām skolām. 2008. gadā Ventspils mūzikas vidusskolā tika iecerēts cikls „ Muzicējam kopā ar draugiem. ” Pedagogi un audzēkņi kopīgi muzicēja arī dažādos koncertos (Māls, 2008).

Ventspilī arī pirmoreiz notika mūzikas vidusskolas audzēkņu festivāls „ Muzicējam kopā ”, kura koncertos piedalījās reģiona mūzikas vidusskolu audzēkņi un Ventspils vispārizglītojošo skolu kolektīvi.

Vairākas reizes gadā pilsētas baznīcās un Kultūras centrā notikuši simfoniskā orķestra koncerti.

2006. gada vasarā skolas simfoniskais orķestris un topošie dziedātāji Līga Freimane un Arvīds Keinis piedalījās jauno izpildītājmākslinieku festivālā Dienvidvācijā, bet 2007. gada rudenī devās koncerttūrē pa Ziemeļkurzemes mazpilsētām, kur guva lielus panākumus.

Braucienam uz Holandi tika gatavots mūzikas vidusskolas jauktais koris - rudenī aizsākās tā sadarbība ar Midden - Gelderland kora skolas pedagogiem un audzēkņiem.

Reizi mēnesī Ventspils mūzikas vidusskolas vestibils pārtapa par džeza foajē, ikdienas apgaismojumu nomainīja maiga prožektoru gaisma un svecīšu liesmiņas uz galdiniem, audzēkņi, pedagogi un daudzi šī žanra cienītāji ļāvās improvizāciju burvībai, iepazīstot Latvijas interesantākos džeza māksliniekus. Dažus no viņiem Ventspilī varēja sastapt arī ikdienā. Tie bija tādi estrādes un džeza mūzikas nodaļas pedagogi kā Inga Bērziņa, Deniss Paškēvičs un Viktors Ritovs. Viņi bija ne tikai džeza foajē viesi, bet arī darbojās kā Starptautisko mūsdienu ritma mūzikas meistarklašu pasniedzēji kopā ar ievērojamiem ārzemju izpildītājiem un pedagogiem (Māls, 2008).

Meistarklases notikušas divus gadus pēc kārtas. Gan dalībnieku, gan piedāvājamo specialitāšu skaits tajās ar katru gadu palielinās. Dalībnieki un pedagogi meistarklašu nedēļas noslēgumā muzicēja pilsētas iedzīvotājiem brīvdabas koncertos.

Ventspils mūzikas vidusskolā vairāku gadu garumā ir notikuši starptautiskie jauno komponistu konkursi ar jauno mākslinieku piedalīšanos. Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogi un audzēkņi lepojas ar Ritas Grīnbergas audzēkņu panākumiem Starptautiskajā jauno komponistu konkursā Tallinā 2006. gadā un mūzikas vidusskolas audzēknes Aigas Jansones 2. un Ineses Zīvertes 3. vietu Valsts Kompozīciju konkursā 2007. gadā, ar Karmenas Radovskas audzēkņa Arvīda Keiņa uzvarām Alīdas Vānes un Teodora Reitera konkursos.

2005. / 2006. gadā, ar Arimana Štrausa audzēkņi, čellists Pēteris Ozoliņš un kontrabasists Toms Timofējevs ieguva 3. vietu starptautiskajā jauno čellistu konkursā. Arī Guntas Bauģes audzēkne Inese Zīverte uzrādīja labus rezultātus un guva panākumus 2007. gadā Valsts eseju konkursā, tāpat arī Dinas Heidemanes un Guntas Bauģes audzēknes ieguva otro vietu Valsts Mūzikas vidusskolu audzēkņu radošajā konkursā „ Latviešu simfoniskā mūzika ” 2007. gadā (Māls, 2008).

2007. gadā 2. vietu Valsts konkursā ieguva pedagoga Valentīna Vinokurova audzēknis eifonists Uģis Strauja, bet trešo vietu Valsts konkursā izcīnīja Andra Grigaļa audzēknis, trompetists Armands Svinsters, Valentīna Vinokurova tubists Artūrs Priedītis, Ziedoņa Zaikovska audzēkne, saksofoniste Daiga Solovjova un Aleksandra Jalaņeckā audzēknis sitaminstrumentālists (Māls, 2008).

Ventspils mūzikas vidusskolas vokālā pedagoga Aivara Krančmaņa audzēknis Arvīds Keinis un Rihards Millers ieguva 2. vietu Alīdas Vānes konkursā vidusskolu grupā.

Divus gadus pēc kārtas atklātajā Lietuvas pūtēju orķestru čempionātā piedalījās Valentīna Vinokurova vadītais pūtēju orķestris.

2006. gadā tika iegūta 2. vieta orķestru grupā, bet 2007. gada pavasarī 2. vieta augstākajā grupā, tikai mazliet atpaliekot no Kauņas Mūzikas un teātra akadēmijas orķestra, kas kļuva par uzvarētāju.

Par tradīciju kļuvusi Arimana Štrausa audzēkņu piedalīšanās Starptautiskajā Kārļa Davidova čellistu konkursā Kuldīgā un Ziedoņa Zaikovska audzēkņu, jauno saksofonistu līdzdalība starptautiskajā saksofonmūzikas festivālā un konkursā Saxaphonia Rīgā.

Festivāli kā nozīmīga Ventspils mūzikas vidusskolas tradīcija

Ventspils mūzikas vidusskolas festivāli ir izveidojušies, pateicoties Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogu kolektīvam. Festivāli ir viena no nozīmīgākām Ventspils mūzikas vidusskolas tradīcijām.

Savas tradīcijas Ventspils mūzikas vidusskola pilnveido, organizējot dažādus festivālus. Viens no šādiem festivāliem ir „Muzicējam kopā”. Tajā piedalās audzēkņi gan no mūzikas skolas, gan arī no mūzikas vidusskolas, kā arī viņu pedagogi. Ventspils mūzikas vidusskolas viena no stīgu instrumentu nodaļas audzēknēm atzīst: „Es labprāt piedalītos šādā festivālā atkārtoti, jo tas bija gandarījums par paveikto darbu.” 2008. gadā festivāls notika mūzikas vidusskolā un tajā tika apvienotas divas skolas- Ventspils mūzikas skola un arī mūzikas vidusskola. Piedalījās arī skolas simfoniskais orķestris ar diriģentu un māksliniecisko vadītāju Mārtiņu Bergu, stīgu trio un Ventspils apvienotais koris (Āboliņa, 2008). Absolventi aptaujās sevišķi uzsver simfoniskā orķestra un ansambļa muzicēšanas nozīmību, kā arī regulārus starptautiskos un valsts konkursus, kuros audzēkņi piedalās un labākie no tiem gūst godalgotas vietas. Arī pedagogi savās intervijās norāda uz ansambļa muzicēšanas nozīmīgumu, uzsverot, ka kvarteti, trio un nodaļas koncerti sekmīgi veicina audzēkņu izaugsmes spējas un nostiprina specialitātē iegūtās zināšanas un prasmes.

Lai gan pedagogi intervijās neuzsver festivālu nozīmi, tomēr bijusī Ventspils mūzikas vidusskolas mācību daļas vadītāja Ksenija Pudiča uzsver festivālu „Muzicējam kopā” nozīmi, kurā starp audzēkņiem un pedagogiem notiek pieredzes apmaiņa un kas sniedz lielu kopābūšanas prieku un gandarījumu.

Meistarklases kā tradīcija

Katru gadu Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogi, kā arī Ventspils reģiona mūzikas skolu un vispārizglītojošo skolu pasniedzēji padziļinās savas zināšanas Ventspils Mūzikas vidusskolas kā Ventspils reģiona metodiskā centra rīkotajos tālākizglītībasursos un meistarklasēs. Meistarklasēs aicinātie pasniedzēji lasa lekcijas, strādā ar audzēkņiem, atklātās stundās norādot uz kļūdām, iesakot labāko risinājumu pedagogiskajā darbā, dalās savā pieredzē un meistarībā. Jebkuram pedagogam, ja viņu interesē piedāvātā tēma, ir iespēja apmeklēt šos kursus un pilnveidoties savā specialitātē. 2008. gadā pedagogiem bija iespēja piedalīties Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas profesora Māra Villeruša meistarklasē čella spēlē (Āboliņa, 2009).

Meistarklases tika izveidotas, pateicoties Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogiem un meistarklašu vadītājiem, kā arī Ventspils mūzikas vidusskolas direktoram Andrim Grigalim, kurš ir meistarklašu iniciators.

Ventspils mūzikas vidusskola aicina palīdzēt skolas darbā dažādus speciālistus, kuru vadītās lekcijas būtiski papildina esošo mācību programmu, paplašinot pedagogu un audzēkņu profesionālās zināšanas. Notika meistarklases vijoles un čella spēlē. Mūzikas vidusskolas direktors Andris Grigalis norāda, ka notikušas meistarklases trompetes un vijoles spēlē, arī čella spēlē. Reģiona mūzikas skolu pedagogiem par piedalīšanos meistarklasēs nav jāmaksā, un noslēgumā viņi saņem sertifikātu. Ventspils mūzikas vidusskolas direktors panācis, ka 2008. mācību gadā Ventspils mūzikas vidusskolai tika iedota jauna amata vieta - reģionālo skolu metodiķis, kura pienākumos ir arī dažādu konkursu, kursu un meistarklašu virsvadība. Taču viss, kas notiek ārpus obligātās mācību programmas, ir A. Grigaļa atbalstīts un iniciēts. Mūzikas vidusskolā regulāri notiek Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas profesora Jura Švolkovska meistarklases vijoloļspēlē, bet Kurzemes reģiona mūzikas vidusskolu audzēkņus un pedagogus ar jaunākajām mācību metodēm čella spēlē iepazīstina Latvijas Mūzikas akadēmijas profesors Māris Villerušs, kurš vada arī atklātās mācību stundas. Māra Villeruša sadarbība ar Ventspils mūzikas vidusskolu aizsākusies pirms vairāk kā četrdesmit gadiem: gan kā solists, gan kā diriģents viņš piedalījies kādreiz populārajos vasaras simfoniskās mūzikas koncertos, koncertējis kopā ar Latvijas Filharmonijas klavieru trio. Arimans Štrauss, kura audzēkņi gūst panākumus arī starptautiskā mēroga konkursos. „ Cik varu, es viņam palīdzu gan morāli, gan zinātniski. Mani priecē, ka Ventspilī ik pa brīdim parādās kāds labs čellists. Tas liecina, ka šeit noris nopietns un radošs darbs, un tas dara prieku, ” atklāj profesors. Viņš atzīst, ka dalību meistarklasēs gūst gan audzēkņi, gan pedagogi, gan šo kursu vadītāji: „, Caur saviem audzēkņiem pedagogs saskata arī sava darba kļūdas un dažkārt atklāj,

kaut ko iepriekš nepamanītu. Līdz ar to viņš kļūst profesionāli stabilāks, ar lielāku pedagoģisko un profesionālo pieredzi ” (Māls, 2008).

Manuprāt, meistarklases ir lieliska iespēja sevi pilnveidot un attīstīt savas muzikālas spējas un iemaņas radošā mākslinieciskajā darbībā un tas liecina par augstvērtīgu pedagoģisko un māksliniecisko darbību, un starp pedagogiem un audzēkņiem veidojas cieša saikne.

Meistarklašu vadītāji gūst priekšstatu par to, kā atsevišķās skolās strādā pedagogi, kāds ir audzēkņu līmenis. Profesors Māris Villerušs uzsver, ka bērnu mūzikas skolu uzdevums nav uzstādīt pārāk augstas prasības visiem audzēkņiem, galvenais - iemācīt viņiem iemīlēt mūziku un instrumentu. Citai metodikai jābūt, mācot talantīgākos, kuri izvēlas mūziku apgūt profesionāli. Viņš atzīmēja, ka Latvijas bērnu mūzikas skolas un vidusskolas ir daudz augstākā līmenī nekā ārzemēs. Piemēram, kāds perspektīvs Arimana Štrausa audzēknis Pēteris Ozoliņš no Kuldīgas ģimenes apstākļu dēļ pārcēlies uz vienu no vecākajām Eiropas valstīm, kur turpinājis muzikālo izglītošanos un studijas ; viņš secinājis, ka Latvijā šajā jomā var iegūt daudz vairāk, un drīz atgriezīsies atpakaļ. Kāds no Ventspils Mūzikas vidusskolas absolventiem izsaka savu viedokli par to, ka skola nekad nenoveco, it īpaši, ja tajā strādā garā jauni pedagogi. Ka tā tas ir, apliecināja Ventspils mūzikas vidusskolas 80 gadu jubilejas pasākumi (Māls, 2008).

Ceturtdienas vakara koncertu tradīcija

Ceturtdienas vakara koncertus ir ierosinājis veidot Ventspils mūzikas vidusskolas direktors Andris Grigalis, kas šo tradīciju ir ieviesis. To turpinājuši attīstīt un pilnveidot Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogi un audzēkņi.

Kā pastāvīga tradīcija Ventspils mūzikas vidusskolā ir kļuvuši ceturtdienas vakara koncerti. Tajos piedalījās visi stīgu instrumentu nodaļas pedagogu audzēkņi un arī paši pedagogi. Šajos koncertos audzēkņi un pedagogi iegūst pieredzi dažādu mūzikas stilu izpildījumā, no akadēmiskās simfoniskās mūzikas līdz džezam. Muzicēja gan solisti - mūziķi un dziedātāji, gan dueti, gan trio, „ Svētdienas kvartets ” un dažādi ansambļi, kas izveidoti speciāli šim koncertam (Āboliņa, 2009).

Intervējot un aptaujājot Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogus un audzēkņus, nonācu pie secinājuma, ka Ventspils mūzikas vidusskola sekmīgi piekopj tādas tradīcijas kā koncertus, konkursus, meistarklases un nodaļas koncertus. Esošās tradīcijas paliek, bet jaunas tiek nostiprinātas. Tieši šo atziņu īstenošanu varam saskatīt Ventspils mūzikas vidusskolas darbībā.

Jo vairāk pedagogam izdodas attīstīt savas radošās spējas skolas darba ietvaros, jo vairāk viņi tuvojas ideālam: veidot skolu ar prieku (Brīlmeiers, 1998).

Viens no svarīgākajiem pedagoģiskās darbības uzdevumiem ir jaunatnes vērtīborientācijas attīstības sekmēšana (Mūrniece, 1998)

Lai jaunatne varētu sekmīgi attīstīties un pilnveidot sevi mūzikā, ir nepieciešama tās vērtīborientācijas sekmēšana, kas ir pedagogu viens no galvenajiem uzdevumiem un pienākumiem.

Bakalaura autores uzskats sakrīt ar A. Brīlmeijera atziņu par to, ka pedagogam ir jāveido savs pedagoģiskais process kā emocionāls pārdzīvojums, jo no tā ir atkarīgas skolēna spējas un zināšanas.

Jo apzinīgāk pedagogs veido mācību procesu kā pārdzīvojumu, jo lielāku dzīves vērtību tas iegūst un nenovēršami no sevis izriet zināšanas un spējas kā pārdzīvojuma rezultāts (Brīlmeiers, 1998).

Manuprāt, pedagogiem ļoti savā pedagoģiskajā darbībā ir sekmēt audzēkņa zināšanas un spējas ar iekšējo pārdzīvojumu, kas ir mācību procesa viens no svarīgākajiem pamatelementiem.

Ventspils mūzikas vidusskolas simfoniskā orķestra koncerti

2008. gada 20. decembrī notika Ventspils mūzikas vidusskolas simfoniskā orķestra Ziemassvētku ieskaņas koncerts baptistu baznīcā. Pirmssvētku laiks Ventspils mūzikas vidusskolas audzēkņiem ir saspringts brīdis, jo jāparāda savas zināšanas un prasmes dažādos eksāmenos un pārbaudījumos. Tomēr, par spīti grūtībām, audzēkņi gatavoja priekšnesumus, lai padarītu gaišāku šo tumšo laiku gan sev, gan pedagogiem, vecākiem un klausītājiem. Jau no 14. decembra katru vakaru Ventspils mūzikas vidusskolas foajē notiek Ziemassvētku koncerti, kuros muzicē gan pavisam mazi, gan arī jau zināmu pieredzi uzkrājuši topošie mūziķi. Arī Ventspils Mūzikas skolas simfoniskā orķestra tradīcija ir savus klausītājus iepriecināt pirmssvētku laikā. Šim brīdim piemērotu mūziku un īpašus pārsteigumus, kurus klausītāji varēja dzirdēt koncertā, kas notika Ventspils baptistu baznīcā. Sadarbība ar šo draudzi ir viens no iemesliem svētku noskaņas radīšanā. Diriģents Mārtiņš Bergs iecerējis atskaņot stilistiski daudzpusīgu programmu. Skaņdarbu vidū bija ievērojamākā latviešu komponista Pētera Vaska skaņdarbs „Musica Adventus”, kuras 1. daļu simfoniskais orķestris atskaņoja koncertā, kā arī divus čehu komponista Františka Bendas „Simfonijas B dur un C dur”, kas daudziem klausītājiem bija jaunatklājums, jo koncertos viņa mūziku atskaņoja diezgan reti. Skaņdarbu vidū orķestris atskaņoja arī simfonijas, vijolkoncertus, sonātes vijolei, trio sonātes un citus skaņdarbus. Koncertā dzirdēsīm arī cita čehu komponista Antonīna

Dvoržāka mūziku - 1875. gadā komponētā „Serenāde stīgu orķestrim”. Kopā ar orķestri muzicēja arī solisti. Ventspils mūzikas vidusskolas absolvents, Hansa Eislera mūzikas augstskolas students čellists Juris Stūrmanis spēlēja Pētera Čaikovska „Andante cantabile” no 1. stīgu kvarteta (Māls, 2008).

Sadzīves muzicēšana

Ir vēl viens muzicēšanas veids, kas būtu skolā kopjams, proti, tā ir sadzīves muzicēšana. Ja iepriekš minēto pedagoga izmantotais mūzikas materiāls būtu attiecināms uz sadzīves mūziku, tad pret tādu muzicēšanu nebūtu iebildumu. Turklāt, pedagogi parasti grib skolēniem panākt māksliniecisku pārdzīvojumu. Ar sadzīves muzicēšanu šādu mērķi sasniegt ir ļoti grūti. Tātad, varam teikt - lai gan mēs atbalstām dažādus muzicēšanas veidus skolā, mūzikas pedagogijas centrālais elements ir mākslinieciskā darbība (Zariņš, 2003).

Ventspils mūzikas vidusskolas bijusī mācību daļas vadītāja K. Pudiča pauž savu viedokli, un īpaši uzsver to, ka skola rosina uz sadzīves muzicēšanu un rada piemērotus apstākļus audzēkņa radošai attīstībai ārpus mūzikas vidusskolas. Par to liecina ikgadējie ģimeņu muzicēšanas koncerti un festivāls „Muzicējam kopā”.

Kā ir ar sadzīves muzicēšanu Ventspils mūzikas vidusskolā, ģimenē? Vai vidusskola dod ierosmi?

Bakalaura darba autore apgalvo, ka Ventspils mūzikas vidusskola dod ierosmi sadzīves muzicēšanā, jo to pierāda ikgadējie Ventspils mūzikas vidusskolas ģimeņu muzicēšanas koncerti, Ziemassvētku koncerti vecākiem, kā arī festivāls „Muzicējam kopā”. Tāpēc to var uzskatīt par sava veida tradīciju. To atzīst un sevišķi uzsver Ventspils mūzikas vidusskolas bijusī mācību daļas vadītāja Ksenija Pudiča.

Mūziķi savus klausītājus aicināja uz vienu no Alīdas Vānes dienu ieskaņas pasākumiem - garīgās mūzikas koncertu. Programmā bija pazīstami skaņdarbi, to starpā arī S. Franka „Panis Angelicus”; F. Šūberta „Ave Maria”, G. F. Hendeļa „Ārija”, arī vairāki V.A. Mocarta, J. Haidna un A. Vivaldi opusi. Kopā ar orķestri muzicēja divi solisti - Viesturs Jansons un čellists Mārcis Kuplais, kurš piedalījās vairākos koncertos un Valsts konkursos. Viņš ir Bāzeles Mūzikas akadēmijas students un viens no Latvijas labākajiem čellistiem, kas Latvijas vārdu nes pasaulē. Piedalījies čellistu konkursā „Novis Nomina”, kā arī vairākos Starptautiskajos konkursos. Ieguva 1. vietu Starptautiskajā K. Davidova čellistu konkursā Kuldīgā, A. Dombrovska čellistu konkursā Rīgā 2005. gadā, muzicēja ar Šveices simfonisko orķestri un Kauņas simfonisko orķestri. Solisti un orķestris diriģenta Mārtiņa Berga vadībā sniedza koncertu Baptistu baznīcā 2005. gada 10. oktobrī. Viens no tiem bija pagājušā gada koncerts, kurā piedalījās Ventspils mūzikas skolas stīgu instrumentu spēles nodaļas audzēkņi:

jaunās vijolnieces Liāna Bergere, Rūta Amanda Vieško, Lauma Lība Balacka, Ella Žakova un Artūrs Krūmiņš (čells), kā arī mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu spēles nodaļas audzēkņi: Eva Odorska, Ilze Ābola, Baiba Bergmane, Laura Zimka (vijole), Anete Šimkuss (čells) un Santa Rožleja (alts). Koncerta programma bija ļoti daudzveidīga, tajā iekļaujot komponistu skaņdarbus, sākot no baroka laikmeta līdz pat mūsdienu skaņdarbiem. J. S. Baha „ Koncerts divām vijolēm ” re minorā, Ž. Masnē „ Meditācija ” , J. Ivanova „ Adagio ”. Priekšnesumus bija sagatavojuši arī ģitāras specialitātes audzēkņi: Daniella Ausvalde izpildīja komponista Potē „ Blūzu ” un Irina Podlazova - Gomes „ Romanci ”. (abu pedagogs - Šamils Almakajevs), bet pedagogs Intas Vilnes audzēknis Henriks Emerbergs izpildīja M. Karkassi „ Rondo ”. Koncertā muzicēja arī pedagogu stīgu kameransamblis „ Svētdienas kvartets ” (Māls, 2008).

Mūzikas vidusskolas un mūzikas un mākslas skolu kopīgie koncerti

2008. gada 13. aprīlī notika Ulbrokas mūzikas un mākslas skolas audzēkņu koncerts „ Ziemeļblāzmas romance ” Ventspilī. Ventspils Mūzikas vidusskolas audzēkņi sniedza koncertu Ulbrokas mūzikas un mākslas skolā un 7. decembrī Ventspils mūzikas vidusskolā ieradās Ulbrokas mūzikas skolas audzēkņi un pedagogi, kuri sniedza koncertu Ventspils mūzikas vidusskolas lielajā zālē. Koncertā piedalījās un muzicēja ne tikai Ulbrokas mūzikas skolas audzēkņi, bet arī viņu pedagogi. Ventspils mūzikas vidusskolas audzēkņi bija ļoti gandarīti par stīgu instrumentu ansambļu sniegumu. Muzicēja gan ģitāristi, gan vijolnieki, čellisti, gan arī simfoniskais orķestris. Klausītāju bija daudz un aplausi liecināja, ka koncerts ir patīcis. Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogi izteica pateicību Ulbrokas mūzikas un mākslas skolas direktorei Vitai Pinnei un galvenajai skolu sadraudzības idejas virzītājai Anitai Riekstai, Ventspils mūzikas vidusskolas bijušajai absolventei un stīgu instrumentu nodaļas vadītājai. Pateicība tika izsteikta arī Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogēm Nadeždai Rolduginai un Ļubovai Judinai, kā arī tiem pedagogiem un audzēkņiem, kuri piedalījās koncertā. Starp abām skolām izveidojās sadraudzība un radās interesanti priekšlikumi par kopkoncertiem, kuros muzicētu abu skolu simfoniskie orķestri un stīgu ansambļi (Āboliņa, 2009).

Bakalaura darba autore pilnīgi piekrīt D. Zariņa uzskatam par to, ka mūzikas mācīšanai nepieciešams skolotājs entuziasts, kas pedagoģisko procesu organizē atbilstoši sava

Mācīšanas procesa izzināšana ir apzināta gribas darbība, kas var iegūt augstu personisku nozīmīgumu un motivētību, kā arī var precizēt mācību procesa mērķus, kas palīdz skolēnam iemācīties mācīties (Alexander, 1991).

Savukārt, autors Dž. Hāgrīvzs par efektīvas apmācības svarīgākajiem faktoriem uzskata motivāciju un vērtību sistēmu (Харгривз, 2009).

Šie faktori ir ļoti svarīgi, lai varētu veidoties veiksmīga apmācība.

Skolēniem ir jāgrib mācīties, lai viņi no mācīšanās sasniegtu vislabākos rezultātus.

Bakalaura darba autore uzskata, ka pedagogam ir ļoti svarīgi iemācīt audzēknim mācīties, jo tas ir viens no pedagoga grūtākajiem un svarīgākajiem uzdevumiem.

R. Bebre uzsver, ka skolotājam pašam jābūt personībai, jo tikai radoša personība, kurai ir savs individuālais stils, var ietekmēt citas radošas personības veidošanos (Bebre, 2003).

Arī Ventspils mūzikas vidusskolas alta klases pedagoga A. Puziņa viedoklis sakrīt ar R. Bebres uzskatu, ka skolotājam ir pašam jābūt personībai.

Bakalaura darba autore uzskata, ka pedagogam ir ļoti svarīgi iemācīt audzēknim mācīties, jo tas ir viens no pedagoga grūtākajiem un svarīgākajiem uzdevumiem.

Piedalīšanās motivācija sasniegumam - svarīgākais ir, lai skolotājs skolēnu darbībā patiesi piedalītos. Skolotājiem ir jāzina savas sajūtas, lai ieraudzītu katru pozitīvu sasniegumu ikvienā skolēnā (Brīlmeiers, 1998).

Pedagogam ir jāmeklē un jāakcentē vairāk pozitīvās lietas, un jādalās ar tām ar savu audzēkni, jo tas ļoti svarīgi, lai audzēkņa pozitīvajai attīstībai un laba mācību rezultāta sasniegšanai. Šo atziņu var saskatīt arī A. Puziņa pedagoģiskajā darbībā un tas liecina par augsti profesionālu un radošu pedagoga darbu.

Izpētot Ventspils mūzikas vidusskolas mākslinieciskās darbības atspoguļojumu periodikā, varam secināt, ka nozīmīgākie pedagogu un audzēkņu darbības veidi ir šādi: koncerti, konkursi, meistarklases un piemiņas dienas (skat. 6. tabulu).

6. tabula. *Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas mākslinieciskās un pedagoģiskās tradicionālie darbības veidi.*

Veidi	Mākslinieciskās un pedagoģiskās darbības veidu uzskaitījums
koncerti	1. Simfoniskā orķestra koncerti
	2. Koncerti ar jauno solistu piedalīšanos
	3. Ziemassvētku ieskaņas koncerti
	4. Ventspils Bigbenda koncerti
meistarklases	1. Māra Villeruša meistarklase čella spēlē
	2. Starptautiskā jauno mākslinieku meistarklase
	3. Jaunā džeza un ritma meistarklase
konkursi	1. Alīdas Vānes starptautiskais jauno vokālistu konkurss
	2. Valsts jauno čellistu konkurss Kuldīgā
	3. Starptautiskais K. Davidova konkurss čella spēlē Kuldīgā
	4. Starptautiskais A. Dombrovska konkurss čella spēlē Kuldīgā
Ventspils mūzikas vidusskolas pedagogu - mūziķu piemiņas dienas	1. Alīdas Vānes piemiņas diena

Var secināt, ka pēc nozīmības visvairāk no minētajām tradīcijām ir koncerti, tad seko konkursi, meistarklases un mūziķu piemiņas dienas, kurās audzēkņi piemin kādu no spilgtākajiem Ventspils mūzikas vidusskolas mūziķiem vai atskaņotājmāksliniekiem.

Lai noskaidrotu stīgu instrumentu nodaļas pedagogu pedagoģiskajā darbā gūtās atziņas un problēmas, ar kurām sastopas audzēkņi un pedagogi mācību procesa laikā, kā arī, lai izpētītu pedagoģisko tradīciju izveidi, tika intervēti un aptaujāti šādi pedagogi - alta klases pedagogs Andris Puziņš, čella klases pedagogs Arimans Štrauss, vijološpēles pedagogs Valdis Vanags, bijusī mācību daļas vadītāja Ksenija Pudiča un Ventspils mūzikas direktors Andris Grigalis. Andris Puziņš Ventspils mūzikas vidusskolā strādā 29 gadus, Arimans Štrauss - 31, bet visilgāk Ventspils mūzikas vidusskolā nostrādājis vijoles klases pedagogs Valdis Vanags - 37 gadus.

Pozitīva saskarsme un sadarbība kā viena no pedagoģiskajām tradīcijām.

Saskarsme ir pamatprasmē, kas nodrošina izglītojošā, audzinošā, attīstošā mērķa sasniegšanu. Tā ir kļuvusi par vienu no svarīgākajām pedagoģiskajām kategorijām un tā ietekmē visu mācību procesu, skar visus tā komponentus un to savstarpējās sakarības.

Pedagoģiskajā procesā refleksija uz saskarsmi ir skolotāja profesionalitātes īpašība (Žogla, 2001).

Saskarsme ir ļoti nozīmīga pedagoģiskajā procesā un tā veicina labu sadarbību starp audzēkni un pedagogu, kā arī pozitīvas pieredzes apmaiņu. Visi Ventspils mūzikas vidusskolas absolventi kā vienu no skolas raksturīgām pazīmēm atzina pozitīvu psiholoģisko vidi, pozitīvu saskarsmi.

Lai skolotāji pārietu no iedarbības uz sadarbību, nepieciešams mainīt domāšanu un attieksmi pret skolēnu kā autonomu personību (Špona, Čamane, 2009).

Pedagoģiem ir jāpielāgojas audzēkņiem un viņa individuālajām spējām un prasmēm.

Pozitīva saskarsme un sadarbība starp pedagogu un audzēkni ir viena no pedagoģiskajām tradīcijām, kas ir ļoti svarīga labam, veiksmīgam un profesionālam darbam.

Špona A. uzskata, ka apgūt skolā sekmīgi saskarsmes un sadarbības prasmes nozīmē veidot pilnvērtīgas attieksmes pret valsti un sabiedrību, ģimeni, skolu un skolotājiem. Apgūt saskarsmes un sadarbības prasmes ar dažāda statusa cilvēkiem, jo katram taču ir savs statuss, gan mātei, gan skolotājam, gan direktoram, nozīmē sekmīgāk sagatavoties patstāvīgai darba dzīvei (Špona, 2001).

Bakalaura darba autore uzskata, ka saskarsmei starp pedagogu un audzēkni ir ļoti liela nozīme. Tad starp audzēkni un pedagogu notiek zināšanu un pieredzes apmaiņa.

2.2. Intervijās un aptaujās iegūto rezultātu analīze

Izanalizējot pedagogu dotās atbildes, varam secināt, ka visi pedagogi uzsver simfoniskā orķestra māksliniecisko un pedagoģisko darbību kā izcilu palīgu instrumentu spēles apgūvē. Ventspils mūzikas vidusskolas direktors Andris Grigalis norāda, ka Ventspils mūzikas vidusskolas simfoniskais orķestris pastāvējis gan vidusskolas darbības laikā, bet pirms 20 gadiem tas bija stīgu kamerorķestris ar nepilnu orķestra mūziķu sastāvu. Pēdējos gados ir izveidojies pilns simfoniskā orķestra sastāvs, kas ir neatņemama un vērtīga ne tikai Ventspils mūzikas vidusskolas, bet arī visas pilsētas kultūras daļa (Intervija ar Andri Grigali, skat. pielikumu Nr. 1).

Savukārt, Ventspils mūzikas vidusskolas čella klases pedagogs Arimans Štrauss savā intervijā, runājot par saviem čella klases audzēkņu sasniegumiem un panākumiem, uzsver to, ka visu panākumu pamatā ir liels un sistemātisks pedagoģiskais darbs. „ Uzvar stiprākie, kā tas bijis no sākta gala, taču apakšā ir ļoti grūts darbs ” (Intervija ar Arimanu Štrausu, skat. Pielikumu Nr. 2).

Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles pedagogam Andrim Puziņam un vijoles klases pedagogam Valdim Vanagam ir liela pedagoģiskā un mākslinieciskā darba pieredze. Abi pedagogi atzīst, ka spilgtākās tradīcijas stīgu instrumentu nodaļā ir audzēkņu nodaļas koncerti, dažādi Valsts konkursi, piedalīšanās meistarklasēs un festivālos, kā arī spēlējot skolas simfoniskajā orķestrī, kur audzēkņi gūst topošā izpildītājmākslinieka pieredzi un papildina savas profesionālās zināšanas, kā arī audzēkņu piedalīšanās komponistiem veltītajos autorkoncertos un kopīgā muzicēšana ansambļos, trio un kvartetos. Abi pedagogi uzsver, ka visus mākslinieciskos panākumus nodrošina rūpīgs, bieži audzēkņiem nogurdinošs un reizēm pat apnicīgs mācību darbs.

Andris Puziņš atzīst, ka labam, profesionālam pedagogam, pēc viņa domām, jābūt: „Izglītotam, saprotošam pret audzēkņiem, prasīgam un ar labu humora izjūtu” (Intervija ar Andri Puziņu, skat. Pielikumu Nr. 4).

Šo atziņu var saskatīt arī Ventspils mūzikas vidusskolā, kurā strādā profesionāli, radoši pedagogi, kas savu pedagoģiskajā darbībā nemitīgi pilnveidojas.

Cenšoties apzināt, kādi faktori sekmē personības pašnoteikšanos atbilstošu savai patībai, autore R. Bebre secinājusi, ka būt individualitātei un radoši izpausties rosina tāda mācību vide, kas:

- 1) rada apstākļus, ka iespējams būt atklātam, atraisītam;
- 2) rosina, atbalsta, uzmundrina;
- 2) nerada stresu;
- 3) nodrošina, ka visa informācija tiek sniegta ar dažādu līdzekļu palīdzību;
- 4) rada iespēju izvirzīt personiskos mērķus;
- 5) rada apstākļus, ka var nebaidīties mēģināt, pārbaudīt, atkārtot un kļūdīties;
- 6) rada piederības, drošības un identitātes izjūtu.

Šādā vidē iespējams justies un izpausties kā individualitātei, jo audzēknis jūt atbalstu, ir pārliecināts, ka var riskēt, nebaidās kļūdīties, ir atklāts un atraisīts, jūt ticību sev, savām spējām, savai varēšanai. (Bebre, 2003).

Arī absolventu aptaujās un pedagogu intervijās var saskatīt šo R. Bebres atziņu, ka pedagoga atbalsts audzēknim ir ļoti nepieciešams. Par to liecina arī mana pieredze, kad mācījos Ventspils mūzikas vidusskolā.

Bakalaura darba autore uzskata, ka jaunam, radošam cilvēkam ir nepieciešama radoša vide, kurā tas attīstītos un pilnveidotu sevi visdažādākajos veidos.

R. Bebre pauž domu, ka nepietiek tikai bērņus mācīt klasē, sniedzot pēc programmas paredzētu mācību vielas daudzumu. Galvenais pedagoga uzdevums ir jaunās paaudzes pareiza audzināšana (Bebre, 2003).

Radošums var veidoties tikai radošā darbībā. Skolēna radošā radošā darba sekmēšana ir galvenais uzdevums skolas dzīvē (Bebre, 2003).

„ Ja gribam bērņus ierosināt uz darbību, tad nav jāstrādā pie viņu dziņām un interesēm ” (Bebre, 2003).

Autores R. Bebres uzskats labi saskan ar V. Ušinska uzskatu, ka cilvēks veiksmīgāk un labāk attīstās darbībā un viņš ir jārosina uz to.

„ Par maz ir iemācīt cilvēku domāt, viņš jāiemāca darboties. ” (Ušinskis, 1960, 16).

Bakalaura darba autores uzskats sakrīt ar V. Ušinska uzskatu

Savukārt, autors Dž. Hārgrīvzs par efektīvas apmācības svarīgākajiem faktoriem uzskata motivāciju un vērtību sistēmu (Харгривз, 2009).

Bakalaura darba autore, pamatojoties uz T. Bentlija atziņu piekrīt T. Bentlija viedoklim par to, ka skolas iemieso sevī vērtības, kuras veido četri galvenie faktori.

Šīs vērtības raksturo pārredzamība, sasniegumi, atbildība un savstarpēja cieņa starp skolēņiem, skolotājiem un vecākiem (Bentley, 1998).

Savukārt, D. Zariņš uzskata, ka lai cilvēks varētu strādāt profesijās, kas saistītas ar mūzikas mākslu, viņam ir jābūt radošai personībai, mūziķim - māksliniekam (Zariņš, 2003).

Bakalaura darba autore, pamatojoties uz D. Zariņa viedokli, norāda, ka skolotājam jāveido katram skolēnam sava pieeja, mērķi un uzdevumi, kā arī savi mācību paņēmiņi, kas atbilst tieši šī skolēna īpatnībām, tāvad jāveido sava mācību programma. Skolotājam tādu domāšanu un darbošanās ievirzi dod akadēmiskā izglītība.

Pēc autora T. Bentlija uzskatiem skolotāju un vecāku morālā atbildība ir iemācīt morālās vērtības un principus. Tā ir vajadzība iedrošināt jaunus cilvēkus attīstīt savas spējas, motivāciju, vērtības, lai kļūtu par aktīviem un atbildīgiem pilsoņiem. Šādā mācību procesā var tikt izmantotas dažādas pieejas. Viena no tādām - mācīt jauniešiem tādas relatīvi abstraktas lietas kā demokrātija, brīvība un pienākums, lai tie respektētu šādus jēdzienus un izmantotu tos ikdienas gaitās un savā uzvedībā (Bentley, 1998).

Šis autora viedoklis labi sakrīt ar Ventspils mūzikas vidusskolas alta klases pedagoga Andra Pužiņa pedagoģiskajām metodēm, kuru pamatā ir demokrātiskais vadības stils, ko A. Pužiņš pielieto savā pedagoģiskajā darbā.

Skolotājs nevar audzēkņiem mācīt mūziku tikai runājot par to. Vajadzīga praktiska muzicēšana. Skolēnam un skolotājam mūzika ir jāklusās. Skolotājam arī pašam klasē

jāmuzicē. Ir tikai viens nosacījums: Skolotājam tiešām jāpārvalda gan instruments, gan arī atskaņojamais skaņdarbs (Zariņš, 2003).

Tādu pārlicību pauž arī bakalaura darba autore, kas piekrīt D. Zariņa uzskatam, jo tas pedagoģis, kas labi pārvalda savu instrumentu, ir labs, profesionāls pedagoģis.

Skolotājam ir jābūt arī ar ilggadīgu pieredzi, jo labi skolotāji ar ilggadīgu praksi labi jūtas savā darbā. Pieredzējušiem skolotājiem ir izveidots augsts reitings sabiedrībā. Viņi pārzina savu darbu un to labi dara (Zariņš, 2003).

To pašu uzskata arī pati bakalaura darba autore. Šo pašu piemēru parāda vijoles klases pedagoģis Valdis Vanags, runājot par savu audzēkņu izcilākajiem sasniegumiem pedagoģiskajā un mākslinieciskajā darbā. Viņš atzīst, ka no visiem viņa audzēkņiem, kuri absolvējuši viņa vijoles klasi, ir ļoti daudz audzēkņu, no kuriem 15 strādā dažādās Latvijas mūzikas skolās un mūzikas vidusskolās. Pēc Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas absolvēšanas, lielākā daļa absolventu strādā savā specialitātē, kā arī spēlē orķestros. Tas liecina par pedagoģa produktīvu un profesionālu pedagoģisko darbību (Intervija ar Valdi Vanagu, skat. Pielikumu Nr. 5).

7. tabula. Pedagoģa darbības stili (Špona, Čamane, 2009, 16).

Stils	Autoritārais	Demokrātiskais	Liberālais
Raksturojums	Kontrole, izmantojot apbalvojumus un sodus. Autoritāte, kas izpaužas kā vara. Vienpersoniska prasību izvirzīšana, vienvaldība. Darbības galvenais mērķis- sasniegt visaugstākos rezultātus, svarīgāka kvantitāte. Sacensība. Disciplīnas nodrošināšana un skolotāja kontrole. Virzītājspēks- stimuli. Kļūdu un trūkumu akcentēšana, nepieļaušana.	Savstarpēja uzticēšanās un cieņa. Dalīta atbildība. Izvēles iespējas katram skolēnam. Akcents uz kvalitāti, darbības procesa produktivitāti, individuālajām spējām. Sadarbība, dalīta atbildība. Pašdisciplīna. Vides radīšana skolēnu motīvu attīstībai. Sasniegumu akcentēšana, kļūdu un trūkumu pieļaušana.	Attiecību veids mainīgs, nenoteikts. Mērķis- veikt brīvprātīgi darbu. Nerēķināšanās ar citiem. Visatļautība. Pašplūsma, individuālais temps. Izvērtējumam netiek piešķirta īpaša vērtība.

Demokrātiskā klases audzinātāja pedagoģiskā darbība veicina: skolēnu pašaudzināšanu; apzinātu paradumu un pašregulācijas veidošanos. Tādēļ nepieciešams skolotāju - vecāku - skolēnu kopīgs darbs, pedagoģiskā dzīvē trīsstūra reāla darbošanās, kas balstīta uz savstarpēju cieņu, ieinteresētību un argumentāciju.

Analizējot audzinātāja darbu, praksē, atbilstoši viņa darbības stiliem, par galvenajiem var izdalīt demokrātisko un autoritāro stilu. Liberālais stils ir retāk sastopams ikdienas pedagoģiskajā darbībā (Špona, Čamane, 2009).

8. tabula. Triju stilu uzvedības salīdzinājums (Špona A., Čamane I., 2009, 17).

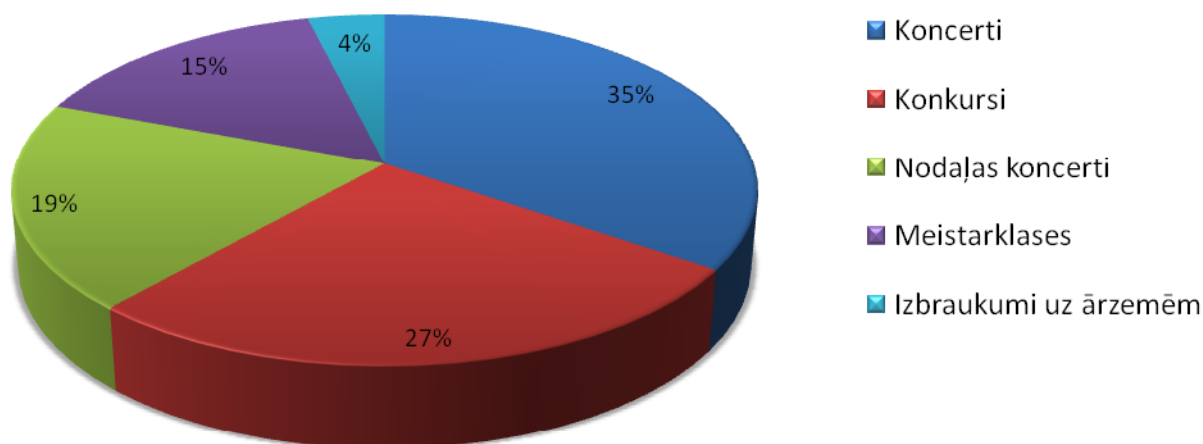
Stils	Autoritārais	Demokrātiskais	Liberālais
Izpausme	Līderim pieder autoritāte un atbildība. Līderis norīko dalībniekus skaidri noteiktu uzdevumu veikšanai. Lejupejoša, vertikāla, vienvirziena komunikācijas un informācijas plūsma	Līderis deleģē autoritāri dalībniekiem, bet ir atbildīgs darba un pienākumu dalīšanā, brīvprātīgi piedalās visi dalībnieki. Abpusēja komunikācijas un informācijas plūsma	Līderis noliedz atbildību un atsakās no autoritātes. No dalībniekiem netiek prasīts darboties patstāvīgi un pēc iespējas labāk. Horizontāla komunikācija starp dalībniekiem
Stiprās puses	Uztver tūlītēju kārtīgu un noteikumus ievērojošu darbību	Veicina personīgu piedalīšanos un iesaistīšanos iekļaujošo līdzdarbībā	Pieļauj pašplūsmu un iniciatīvu darboties pēc personiskiem uzskatiem
Vājās puses	Slāpē dalībnieku individuālo iniciatīvu	Demokrātisks process patērē daudz laika brīvprātīgas iespējas visu aktivitātei	Dalībnieki var bezmērķīgi darboties norādījumu trūkuma dēļ

Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu instrumentu nodaļas alta spēles pedagogs Andris Puziņš ir demokrātiskā stila piekritējs. Viņš demokrātisko stilu pielieto savā pedagoģiskajā darbībā, kā arī muzicējot kopā ar saviem audzēkņiem stīgu instrumentu ansambļos un kameransambļos. Viņš saviem audzēkņiem ir ne vien labs, profesionāls pedagogs, bet arī pedagogs - draugs.

Arī bakalaura darba autores viedoklis sakrīt ar D. Zariņa atziņu, ka labs mūzikas pedagogs ir vienlaicīgi sagatavots gan profesionāli pedagoģiskajā un muzikoloģiskajā, gan arī akadēmiskajā, protams, radoši mākslinieciskajā jomā (Zariņš, 2003).

Diagramma par stīgu nodaļas tradīcijām Ventspils mūzikas vidusskolā

Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu nodaļas tradīcijas

Izpētot un izanalizējot Ventspils mūzikas vidusskolas alta spēles tradīcijas, var secināt, ka:

1. Ventspils mūzikas vidusskolas tradīcijas veido draudzīgs, mērķtiecīgs, profesionāls skolotāju kolektīvs.

2. Daudzi tagadējie pedagogi ir Ventspils mūzikas vidusskolas absolventi, kas nodrošina pedagoģisko un māksliniecisko tradīciju pārmantojamību.

3. Mūzikas pedagoģijas procesa centrs ir mākslinieciskā darbība. Ja mācību rezultātā audzēkņiem neveidojas vēlšanās piedalīties mūzikas kultūras dzīvē, tad pedagoģiskā darbība zaudē jēgu. Lai varētu noritēt sekmīga mūzikas apguve, nepieciešama aktīva muzicēšana. Mūzikas pedagoģija balstās uz centieniem veidot māksliniecisko muzicēšanu. Lai apgūtu repertuāru, ir nopietni jānodarbojas ar dažādu mākslinieciskā procesa elementu apguvi, vajadzīgs nopietns mācību un mēģinājumu darbs. Skolēni to labprāt dara, ja sajūt šī darba rezultātus - sasniegtu muzikālo tēlainību, izteiksmību, pietiekoši augstu māksliniecisko līmeni. Skaņdarbu mākslinieciskās apguves rezultātā veidojas arī skolēnu muzikālā gaume, izpratne un emocionālā pārdzīvojuma spēja (Zariņš, 2003).

Bakalaura darba autore pilnīgi pamatoti piekrīt D. Zariņa uzskatam, ka mūzikas pedagoģija pamatā balstās uz māksliniecisko darbību un tā ir ļoti svarīga, lai audzēknis varētu labi apgūt savu pedagoģisko repertuāru un attīstītu un pilnveidotu savas prasmes un iemaņas, kā arī sasniegt augstu māksliniecisko līmeni.

4. Māksliniecisko tradīciju izveide un attīstība savstarpēji cieši mijiedarbojas. Pedagoģiskajā darbā iegūtie rezultāti atspoguļojas koncertdarbībā, konkursos, meistarklasēs un festivālos, kas, savukārt, pozitīvi ietekmē mūzikas apguves procesu, jo sniedz audzēkņiem un pedagogiem gandarījumu par paveikto un labu koncertēšanas pieredzi.

5. Sabiedrībā, kura iet demokrātisko ceļu, mainās arī profesionālās un profesionālās ievirzes mūzikas skolu un vidusskolu principi.

Apkopojot aptaujas rezultātus, var secināt, ka:

- 1) Pedagoģis Andris Pužiņš ir labs, profesionāls, cilvēcis un iejūtis alā spēles pedagoģis, kas savā pedagoģiskajā darbībā pielieto demokrātisko vadības stilu un pareizas darba metodes, kuras pielieto arī ikdienas dzīvē.
- 2) Nozīmīgākās Ventspils mūzikas vidusskolas stīgu nodaļas tradīcijas ir koncerti, konkursi, nodaļas koncerti, meistarklases un izbraukumi uz ārzemēm.

Izmantotās literatūras un avotu saraksts

1. Anspaks, J. (2006). Mākslas pedagoģija. Rīga: Raka, 2. daļa, 2. - 4. lpp.
2. Bebre, R. (2003). Zinātnisko rakstu krājums. Radoša personība. Radošums - būtiska personības vērtība. Rīga: Vārti, 32. - 42., 99. - 102. lpp., 2. daļa
3. Brīlmeiers, A. (1998). Veidot skolu ar prieku. Rīga: Latvijas Universitāte, 43. lpp.
4. Miķelsone, I. (2000). Zinātnisko rakstu krājums. Radoša personība. Radošas personības psiholoģiskie aspekti. Rīga: Vārti, 86. - 88., 255. - 256. lpp., 1. daļa
5. Mūrniece, L. (1998). Jaunatnes garīgo vērtību veidošanās mūsdienu mūzikas kulturizācijā. Rīga: Vārti, 6. - 9., 17. - 22. lpp.
6. Students, J. A. (1998). Vispārīgā pedagoģija. Zinātne un māksla sevis un citu audzināšanā. Audzināšanas veidi. Rīga: Raka, 260. - 266. lpp., 1. daļa
7. Students, J. A. (1998). Vispārīgā pedagoģija. Pašaudzināšana. Rīga: Raka, 78. - 84., 93. - 100. lpp., 2. daļa
8. Špona, A. Čamane, I. (2009). Audzināšana. Pašaudzināšana. Rīga: Raka, 10. - 17. lpp.
9. Špona, A. (2001). Audzināšanas teorija un prakse. Rīga: Raka, 162. lpp.
10. Špona, A. Čehlova, I. (2004). Pētniecība pedagoģijā. Rīga: Raka, 35. - 39. lpp.
11. Ušinskis, K. (1960). Pedagoģisko rakstu izlase. Mācīšanas jautājumi. Rīga: Latvijas Universitāte, 16. lpp., 2. sējums
12. Vītols, J. (1988). Manas dzīves atmiņas. Rīga: Liesma, 269.- 288. lpp.
13. Zariņš, D. (2003). Mūzikas pedagoģijas pamati. Rīga: Raka, mākslinieciskās un pedagoģiskās darbības mījsakarības, 116. lpp.
14. Zariņš, D. (2009). Klavierspēles vēsture, teorija un mācību metodika. Rīga: Raka, 5. - 15., 135. lpp.
15. Zelmenis, V. (2000). Pedagoģijas pamati. Mācību metodes. Rīga: Raka, 111. - 116. lpp.
16. Žogla, I. (2001). Didaktikas teorētiskie pamati. Saskarsme. Rīga: Raka, 106. - 113. lpp.
17. Žogla, I. (1994). Skolēna izziņas attieksme un tās veidošanās. Rīga: Latvijas Universitāte, 228. lpp.
18. Alexander, P. A., Schallert D. L., Hare C. V. (1991). Coming to terms: How researchers in learning and literary talk about knowledge. Rev. Educ. Res. 61 (3), p. 315. - 343.
19. Bentley, T. (1998). Learning morality and citizenship., 54 - 65 p.
20. Понятовский, А. (1987). История искусства альта., 17. - 19. стр., 1. часть.

21. Ражников, В. Г. (2003). Метадология педагогики музыкального образования., 177. - 181. стр.
22. Харгривз, Д. Дж., Норт, А. К. (2009). Как учат мызыке за рубежом. Москва: Классика - XX1, 126 стр.
23. Чулаки, М. (1981). Инструменты симфонического оркестра. Издательство Композитор Санкт - Петербург, 6., 54. стр.

Izmantoto avotu saraksts

1. Sēle, L. „Ventas Balss”, Nr. 80 (2008), 25. apr. - 5. lpp.
2. Sēle, L. „Ventas Balss”, Nr. 12 (2008), 18. janv. - 2. - 4 . lpp.
3. Māls, I. „ Ventas Balss ”, Nr. 63 (2008), 23. nov. - 1. lpp.
4. Sēle, L. „ Ventas Balss ”, Nr. 72 (2008), 15. apr. - 4. lpp.
5. Sēle, L. „ Ventas Balss ”, Nr. 72 (2008), 22. nov. - 4. lpp.
6. Āboliņa, L. „ Muzikālā acs ”, Nr. 34 (2009), 12. okt. - 5. - 8. lpp.
7. Āboliņa, L. „ Muzikālā acs ”, Nr. 24 (2009), 17. apr. - 12. lpp.
8. Sproģe, L. „ Ventas Balss ”, Nr. 80 (2008), 25. apr. - 1. - 5. lpp.
9. Māls, I. „ Ventas Balss ”, Nr. 25 (1994), 28. okt. - 1. lpp.
10. Māls, I. „ Ventas Balss ”, Nr. 54 (2008), 18. marts. - 4. lpp.
11. Sēle, L. „ Ventas Balss ”, Nr. 25 (1999), 27. apr. - 4. - 5. lpp.
12. Āboliņa, L. „ Krāms ” (2008), 8. jūnijs, 7. - 8. lpp., 2. daļa
13. Māls, I. „ Ventas Balss ”, Nr. 31 (2008), 10. maijs - 5. lpp.
14. Māls, I. „ Ventas Balss ”, Nr. 73 (2008), 16. apr. - 4. lpp.
15. Sproģe, L. „ Ventas Balss ”, Nr. 8 (2008), 12. janv. - 5. lpp.
16. Baugis, M. „ Ventas Balss ”, Nr. 78 (2007), 24. apr. - 5. lpp.
17. Baugis, M. „ Ventas Balss ”, Nr. 108 (2008), 5. jūn. - 4. lpp.
18. www.vmv.ventspils.lv

Pielikumi

*1. pielikums. Aptauja ar Ventspils mūzikas vidusskolas bijušo vijoles klases
pedagogu Valdi Vanagu.*

1. Cik ilgi Jūs strādājat par vijoles spēles pedagogu Ventspils mūzikas vidusskolā ?

37 gadus.

2. Kādas spilgtākās tradīcijas notiek skolā katru gadu stīgu instrumentu nodaļā ?

Audzēkņu stīgu nodaļas koncerti, dažādi Valsts konkursi, vijoles meistarklases, kā arī audzēkņu kopīga muzicēšana ansambļos, trio, kvartetos un, protams, arī skolas simfoniskajā orķestrī.

3. Cik audzēkņu ir pabeiguši Jūsu vijoles spēles klasi ?

Ļoti daudz audzēkņu, no kuriem 15 strādā dažādās Latvijas mūzikas skolās un vidusskolās.

4. Kādi ir Jūsu audzēkņu izcilākie sasniegumi mākslinieciskajā darbībā?

Lielākā daļa audzēkņu turpina mācības Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā, strādā savā specialitātē, kā arī spēlē orķestros.

2. pielikums. Intervija ar Ventpils mūzikas vidusskolas alta spēles pedagogu un stīgu nodaļas vadītāju Andri Puziņu.

1. Cik ilgi Jūs jau strādājat Ventpils mūzikas vidusskolā par alta spēles pedagogu?

Strādāju kopš 1975.g.

2. Sakiet, kas bija Jūsu skolotāji vidusskolas laikā un mūzikas akadēmijā?

Esmu beidzis Jāz.Mediņa mūzikas vidusskolu, specialitātes skolotāja man bija O.Kuzminova, mūzikas akadēmijā profesors B.Tiltiņš.

3.Vai ir kādas īpašas tradīcijas stīgu instrumentu nodaļai un vai alta spēles klasei?

Domāju, ka īpašas tradīcijas meklēt nevajag. Altista un jebkura cita instrumentālista galvenais kritērijs ir uzstāšanās, kontakts ar publiku, piedalīšanās koncertos un plaša repertuāra apgūšana. Alta spēle ir neatņemama stīgu instrumentu nodaļas sastāvdaļa, tāpēc galvenais ir mācību process nodaļā. Alta spēlē ir mācību programma, kuras ietvaros arī norisinās mācību darbs. Tradicionāli notiek mācību koncerti, ieskaites, eksāmeni. Divas reizes gadā notiek stīgu instrumentu nodaļas audzēkņu atklātie koncerti, kuros piedalās arī alta spēles audzēkņi. Bez tam, audzēkņi spēlē arī skolas simfoniskajā orķestrī un ansambļos, apgūstot kolektīvās muzicēšanas prasmes. Labākie un varošākie audzēkņi piedalās arī starptautiskajos konkursos.

4. Kuras no šīm tradīcijām Jūs uzskatāt par nozīmīgākām?

Nozīmīgs ir viss, kurā audzēkņi redz sava darba rezultātus. Apsveicama ir labāko nodaļas audzēkņu piedalīšanās starptautiskajos konkursos.

5. Kādi spilgtākie notikumi Ventpils mūzikas vidusskolā ir palikuši Jūsu atmiņā?

Tādu ir daudz. Katru gadu notiek kaut kas nozīmīgs, grūti izcelt kādu atsevišķu notikumu.

6. Kas ir nozīmīgākais, ko Jūs gribētu iemācīt saviem audzēkņiem?

Mīlēt savu izvēlēto profesiju, nemitīgi papildināt savas zināšanas, censties iet laikam līdzi.

7. Kādas, Jūsaprāt, īpašības nepieciešamas labam pedagogam?

Pedagogam jābūt zinošam un pārliecinātam par to, ko viņš dara. Savā ziņā audzēkņi jāuztver nevis kā „mācāmais materiāls”, bet kā kolēģi, ar kuriem pedagogs dara vienu darbu.

8. Kādas būtiskas atziņas esat guvis savā pedagoģiskajā darbā?

Pedagoga darbs ir nevien skaists, bet arī ļoti grūts un atbildīgs.

9. Ko Jūs esat pārmantojis no saviem pedagogiem?

Esmu pateicīgs viņiem par zināšanām, kuras tie man sniedza, par atbalstu manā profesionālajā izaugsmē. Cenšos to visu pielietot savā pedagoģiskajā darbā.

Paraksts: (A. Puziņš)

*3. pielikums. Intervija ar Ventspils mūzikas vidusskolas čella klases pedagogu
Arimanu Štrausu.*

1. Cik ilgi Jūs jau strādājat par čella klases pedagogu Ventspils mūzikas vidusskolā?

34 gadus.

2. No kura gada Jūs sākat strādāt Ventspils mūzikas vidusskolā?

Ventspils mūzikas vidusskolā sāku strādāt no 1973. gada.

3. Kādi ir Jūsu labākie audzēkņi, viņu izcilākie sasniegumi?

Pēteris Ozoliņš, (studē Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas akadēmijā); Rihards Štrauss, (strādā Jāzepa Mediņa Mūzikas vidusskolā); Mārcis Kuplais (studē Šveicē Bāzeles mūzikas akadēmijā 6. gadu); Baiba Jūrmale, (strādā Liepājas simfoniskajā orķestrī); Pēteris Čirksis, (strādā Cremerata Baltica.)

4. Kāpēc Jūs izvēlējāties tieši čellu par savu instrumentu?

Jo čells man jau no bērnības ir mīļākais instruments.

5. Kādi ir Jūsu audzēkņu izcilākie sasniegumi mākslinieciskajā darbībā?

Regulāri mani čella klases audzēkņi ar labiem panākumiem piedalās K. Davidova starptautiskajos čellistu konkursos, A. Dombrovska starptautiskajā stīgu instrumentu konkursā.

6. Kādas stīgu nodaļas tradīcijas ir iedibinātas Ventspils mūzikas vidusskolā?

Tie ir regulāri koncerti, dažādi starptautiskie konkursi, kuros piedalās labākie, varošākie audzēkņi.

Visas iepriekš minētās tradīcijas ir vienlīdz nozīmīgas.

8. Kas ir nozīmīgākais, ko Jūs gribētu iemācīt saviem audzēkņiem?

Mīlestību pret savu instrumentu, lielu centību un izturību.

Paraksts: (A. Štrauss)

4. pielikums. *Intervija ar bijušo Ventspils mūzikas vidusskolas mācību daļas vadītāju Kseniju Pudiču. (1980.- 2005.)*

1. Cik ilgi Jūs jau strādājat par mācību daļas vadītāju Ventspils mūzikas skolā?

Ventspils Mūzikas skolā kā mācību daļas vadītāja strādāju no 2005./ 06. m. g.- 2010. m.gadam.

2. Kādas spilgtākās tradīcijas notiek skolā katru gadu stīgu instrumentu nodaļā ?

Ziemassvētku koncerti vecākiem, Ventspils vispārīgglītojošo skolu un reģiona festivāls „ Muzicējam kopā ”, kā arī ģimeņu muzicēšanas koncerti.

3. Kuras no šīm tradīcijām Jūs uzskatāt par nozīmīgākām?

Visas iepriekš minētās tradīcijas ir ļoti nozīmīgas.

4. Kādi spilgtākie notikumi Ventspils mūzikas skolā ir palikuši Jūsu atmiņā pēdējo 5 gadu laikā?

Mūzikas skolas avīzīte vecākiem „ Muzikālā acs ”- iznāk 2 reizes gadā - uz Ziemassvētkiem un pavasarī.

1) Ziemassvētku koncerti vecākiem.

2) Ventspils vispārīgglītojošo skolu un reģiona MS festivāls „ Muzicējam kopā ”, veltīts Latvijas proklamēšanas gadadienai 18. novembrī. No vispārīgglītojošām skolām piedalās kori un ansambļi, no MS skolām- kameransambļi. (notiek jau 4 gadus).

3) Ģimeņu muzicēšana

4) Joku dienas koncerts (vai nu 1. aprīlis vai arī 30. aprīlis).

5. Kādas, Jūsuprāt, īpašības nepieciešamas labam pedagogam?

Jāmīl savs darbs un audzēkņi.

6. Kādas būtiskas atziņas esat guvis savā pedagoģiskajā darbā?

Vienmēr jāmeklē iemesls, kāpēc audzēknis nevar paveikt uzdoto. Visu mūžu skolotājam pašam jāmacās, lai visu jaunāko varētu izmantot savā darbā.

7. Kas ir nozīmīgākais, ko Jūs gribētu iemācīt saviem audzēkņiem?

Nopietnu attieksmi pret savu darbu. Labi lasīt no lapas.

8. Ko Jūs esat pārmantojis no saviem pedagogiem?

Darba mīlestību, neatlaidību.

Paraksts (K. Pudiča)

5. pielikums. Intervija ar Ventspils mūzikas vidusskolas direktoru Andri Grigali.

1. Saki, lūdzu, kopš kura laika Ventspils mūzikas vidusskolā darbojas skolas simfoniskais orķestris?

Simfoniskais orķestris Ventspilī bijis visu laiku, mūzikas koledžā, tikai tas pardsīvojis vairākus apsūkuma gadus. Pirms 20 gadiem nevarēja runāt par pilnu orķestra sastāvu, tas bija stīgu kamerorķestris. Jā, arī vasaras sezonas koncerti bija pačībējuši. Pēdējos piecos gados ir pilns simfoniskā orķestra sastāvs, tas ir skolas mācību orķestris, un aktīva koncertdarbība nav tā mērķis. Tomēr, sākot ar šo mācību gadu, gribam to atjaunot. Uzreiz jāsaka, ka laba, profesionāla simfoniskā orķestra izveidošana un uzturēšana prasa lielus līdzekļus. Es ļoti ceru, ka Ventspilī tādi atradīsies (vienmēr taču ir atradušies), lai atbalstītu vērtīgu pilsētas kultūras daļu.

2. Kā ir ar kultūras dzīvi Ventspilī? Vai simfoniskais orķestris iedibina skolā konkrētās tradīcijas?

Protams. Bez šaubām, mums ir vajadzīgi kori u. c. mūzikas kolektīvi. Taču pilsētas kultūras dzīves prestiža jautājums ir simfoniskā orķestra esamība. Ekonomiskā ziņā Ventspils ir viena no spēcīgākajām pilsētām mūsu valstī, un tai ir potenciāls kļūt vēl spēcīgākai. Mums jārada pašiem savi kolektīvi, kultūras lietas valstī decentralizējas, jāstabilizē lokālie kolektīvi. Liepājā, piemēram, ir savs orķestris, kāpēc nevarētu būt arī Ventspilī?

3. Vai orķestra sastāvā mūziķu ir pietiekami, vai trūkst ? Ar kādām vēl citām grūtībām saskarieties orķestra darbībā?

Vēl vajadzētu 8- 10 cilvēkus dažās instrumentu grupās(obojas, fagoti), lai orķestris būtu pilnvērtīgs. Pavasarī no skolas aizgāja illgadējais pedagogs, talantīgais vijolnieks un meistars Valdis Vanags, aizgāja labāk apmaksātā darbā. Kur dabūt diriģentu? Tas tika atrisināts ar pilsētas Domes palīdzību. Tagad orķestrim ir divi diriģenti: Grigorijs Ginsburgs (strādājis ar Rīgas operes teātra orķestri) un Mārtiņš Bergs, abi mācās Mūzikas akadēmijā simfonisko orķestru docenta Imanta Rešņa. Jauni, cerīgi, daudzsološi...

4. Kad Ventspilī varēs dzirdēt atjaunoto simfonisko pilsētas orķestri?

Pirmo reizi abu jauno diriģentu vadībā orķestris uzstāsies valsts svētkos - 2009. gada 18. novembrī. Vēlāk paredzēti vairāki interesanti sarīkojumi. Bet par to parunāsim tad, kad

būs nokārtots materiālās bāzes jautājums. Simfoniskajam orķestrim skolā jābūt, bet vēl labāk būtu, ja uz tā bāzes izveidotos pilsētas simfoniskais orķestris.

5. Sakiet, lūdzu, vai Jums ir informācija par to, kur paliek mūzikas koledžas absolventi? Vai pēc skolas beigšanas viņi paliek mūzikā vai turpina izglītoties citā jomā ?

Kā zināms, valsts sadales vairs nav, pēc koledžas beigšanas darbs katram jāmeklē pašam. Kāda daļa aiziet uz Mūzikas akadēmiju, 80 % pašreizējo pedagogu ir bijušie absolventi. Vispār, lielākā daļa bijušo audzēkņu strādā savā specialitātē, nevis par pārdevējiem vai ko tamlīdzīgu, kaut arī muzikālo profesiju pārstāvjiem ir vizzemākās algas. Cik esmu braucis pa Latviju, varu teikt, ka gandrīz katrā pilsētā strādā mūsu skolas absolventi.

Paldies Jums par šo interviju!

Paraksts: (A. Grigalis)

6. pielikums. Aptauja ar VMV alta spēles absolventi Agnesi Demmi par stīgu nodaļas alta spēles tradīcijām.

- 1. Kad absolvējāt VMV, uz kuriem aizgājāt studēt, strādāt, ko dariet pašlaik?**
- 2. Raksturojiet, lūdzu, VMV, Kad Jūs tur mācījāties?**
- 3. Kas bija raksturīgs Jūsu specialitātes stundām mūzikas vidusskolā?**
- 4. Kādas ir spilgtākās atmiņas no Jūsu skolas laika VMV?**
- 5. Vai bija kādas īpašas tradīcijas VMV, kad Jūs tur mācījāties?**
- 6. Kuras no šīm tradīcijām, Jūsaprāt, bija nozīmīgākās?**
- 7. Vai bija kādas īpašas tradīcijas stīgu nodaļai un vai / alta spēles klasei VMV?**
- 8. Vai ir kādas tradīcijas Jūsu tagadējās skolas stīgu nodaļai un vai alta spēles klasei?**
- 9. Kādas pedagoģiskā darba metodes, paņēmienus esiet pārņēmusi / pārņēmis no sava alta spēles skolotāja un izmantojiet tos savā pedagoģiskajā darbībā?**
- 10. Kas ir tas nozīmīgākais, ko Jūs gribētu iemācīt saviem audzēkņiem?**

7. pielikums. Pedagoģa Andra Pužiņa alta spēles klasi absolvējuši sekojoši audzēkņi
(1985.- 2009.)

(2. tabula no intervijas ar Andri Pužiņu)

Nr.	Gads	Absolventa vārds, uzvārds	Pedagoģs
1.	1985.	Pēteris Pudičs	Andris Pužiņš
2.	1989.	Dace Širmahere	
3.	1990.	Anda Freivalde	
4.	1992.	Aldaris Sagžijevs	
5.	1992.	Anita Salava	
6.	1995.	Karīna Mūrmane	
7.	1998.	Ilze Kokina	
8.	1999.	Itāna Kalniņa	
9.	1999.	Lita Spuļģīte	
10.	2002.	Alise Blūmentāle	
11.	2002.	Daiga Ģierta	
12.	2002.	Aija Linde	
13.	2002.	Pārsla Šķubure	
14.	2003.	Dace Ruperte	
15.	2003.	Vitālija Ozoliņa	
16.	2004.	Ieva Kuplā	
17.	2004.	Dina Dorofējeva	
18.	2006.	Inese Štrausa	
19.	2006.	Eva Emerberga	
20.	2007.	Ieva Koloda	
21.	2007.	Agnese Demme	
22.	2008.	Ieva Trubača	
23.	2009.	Santa Rožleja Laura Zimka	

*8. pielikums. Pedagoģa Andra Pužiņa audzēkņi, kuri turpina studēt tālāk dažādās
Latvijas augstskolās*

1. Itāna Kalniņa - Liepājas simfoniskais orķestris
2. Lita Spulģīte - Nacionālais simfoniskais orķestris, Liepājas mūzikas akadēmija
3. Pārsla Šķubure - Liepājas simfoniskais orķestris
4. Dace Ruperte - Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija, maģistrantūra
5. Vitālija Ozoliņa - Liepājas simfoniskais orķestris, Liepājas mūzikas akadēmija
6. Dina Dorofējeva - Ozoliņa - studē Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas akadēmija, maģistrantūrā
7. Eva Daudzvārde - RPIVA
8. Ieva Trubača - RPIVA
18. Laura Zimka - Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas akadēmija

9. pielikums. 6. tabula. Pedgoga Arimana Štrausa čella klases audzēkņu dalība
konkursos no (1999.- 2004. gadam)

Konkursa gads, datums	Konkursa nosaukums	Audzēkņa vārds, uzvārds	Iegūtā vieta
1999. gads, 18. aprīlis	Konkurss Nova Nomina Rīgā	Mārcis Kuplais	2. vieta
1999. gads, 9.-12. decembris	Starptautiskais Dombrovska konkurss Rīgā	Juris Stūrmanis Mārcis Kuplais	5. vieta 6. vieta
2000. gads, 12.-16. aprīlis	Starptautiskais Davidova konkurss Kuldīgā	Juris Stūrmanis	2. vieta
2002. gads, 13. aprīlis	Starptautiskais Davidova konkurss Kuldīgā	Mārcis Kuplais	11. vieta
2004. gads, 12.-13. februāris	Stīgu instrumentu nodaļas audzēkņu Valsts konkurss Rīgā	Artūrs Krūmiņš	Atzinības raksts
2004. gads, 12.- 13. februāris	Starptautiskais Davidova konkurss	Pēteris Ozoliņš	7. vieta

(6 tabula no intervijas ar pedagogu Arimanu Štrausu)

10. pielikums. 3. tabula. Pedagoģa Arimana Štrausa ģella klases absolventi no
1987. - 2008. gadam

Nr.	Gads	Absolventa vārds, uzvārds	Pedagoģs
1.	1978.	Vladimirs Filipovs	Arimans Štrauss
2.	1978.	Andris Sīlis	
3.	1979.	Inta Seĉenko	
4.	1984.	Zigurds Znotiņš	
5.	1991.	Dāvids Valdmanis	
6.	1994.	Pēteris Ćirkšis	
7.	1997.	Baiba Jūrmale	
8.	1998.	Rihards Štrauss	
9.	2001.	Juris Stūrmanis	
10.	2002.	Mārcis Kuplais	
11.	2006.	Pēteris Ozoliņš	
12.	2008.	Artūrs Krūmiņš	

*11. pielikums. 4. tabula . Pedagoģa Valda Vanaga vijoles klases absolventi no
1974. - 1993. gadam.*

Nr.	Gads	Absolventa vārds, uzvārds	Pedagoģs
1.	1974.	Larisa Krivošeja	Valdis Vanags
2.	1975.	Eģita Indriksone	
3.	1977.	Vija Ozola	
4.	1979.	Silvija Feldmane - Pēdiņa	
5.	1982.	Svetlana Akifjeva - Staruk	
6.	1982.	Daiga Puķīte	
7.	1984.	Inga Rubene	
8.	1986.	Vineta Iljina	
9.	1986.	Jānis Laucenieks	
10.	1986.	Gunda Valdmane	
11.	1988.	Zanda Rīvāne	
12.	1988.	Ieva Surkole - Hermane	
13.	1992.	Maija Siliņa	
14.	1993.	Evija Standzeniece	

*12. pielikums. 18. pielikums. Pedagoģa Andra Pužiņa alta klases absolventi no
1985. - 2008. gadam*

1. Pēteris Pudičs - 1985. gads
2. Aldaris Sagžijevs - 1992. gads
3. Karīna Beržinska - Mūrmane - 1995. gads
4. Ilze Kokina - 1999. gads
5. Lita Spuļģīte - 1999. gads
6. Itāna Kalniņa - 2001. gads
7. Dace Ruperte - 2003. gads
8. Vitālija Ozoliņa - 2003. gads
9. Eva Emerberga - 2006. gads
10. Inese Štrausa - 2006. gads
11. Agnese Demme - 2007. gads
12. Ieva Trubača - 2007. gads
13. Santa Rožleja - 2008. gads

13. pielikums. Kopsavilkums par pedagogu intervijās iegūtajiem datiem

Pedagogi	Andris Puziņš	Arimans Štrauss	Andris Grigalis	Ksenija Pudiča
Nostrādātie gadi	36	34	6	25
Nozīmīgākās stīgu nodaļas tradīcijas	Koncerti, nodaļas koncerti un konkursi	Koncerti, konkursi	Simfoniskā orķestra koncerti	Ziemassvētku koncerti, festivāli, ģimeņu muzicēšana
Būtiskākās atziņas	Pedagoga darbs ir nevien skaists, bet arī grūts un atbildīgs			Vienmēr jāmeklē iemesls, kāpēc audzēknis neva paveikt uzdoto
Spilgtākie notikumi	Tādu ir daudz. Katru gadu kaut kas notiek		Ventspils mūzikas vidusskolas simfoniskā orķestra koncerti	Ziemassvētku koncerti vecākiem, festivāls, ģimeņu muzicēšana
Talantīgākie audzēkņi	Dace Ruperte, Lita Spuļģīte, Itāna Kalniņa	Pēteris Ozoliņš, Rihards Štrauss, Mārcis Kuplais, Baiba Jurmale		
Pedagoga labākās īpašības	Zinošs, ar atbildības izjūtu			Mīlestība pret savu darbu un audzēkņiem

